

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 24.09.2014
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Møtetid: 11:30 - 11:30

Ved forfall til kommunestyremøter, skal forfall meldes til gruppeleder, som er ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Møtet åpner med en orientering fra Husbanken om boligpolitisk analyse for Sør-Varanger.

Etter saksbehandlingen, settes arbeidsmøte i forbindelse med budsjett 2015. Kommunestyret vil bli orientert om omstillingsbehovet og sektorutfordringer.

Kirkenes, 12.09.2014

Cecilie Hansen
ordfører

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak ID:	
066/2014	OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAK - RAPPORTERING 2. KVARTAL 2014 Saksordfører: Reidun Kolpus, reidun.kolpus@gmail.com , tlf. 91381258	13/441	
067/2014	FESTETOMT 11/1/16 - OPPSIGELSE AV FESTEKONTRAKT MED FINNMARKSEIENDOMMEN Saksordfører: Bror Sundstrøm, brsundstrom@alten.no , tlf. 40036949	11/327	
068/2014	BEVILGNING AV PENGER TIL GRUNNUNDERSØKELSER I FORBINDELSE MED REGULERINGSPLANLEGGING Saksordfører: Linda Beate Randal, lindarandal4@gmail.com , tlf. 91830833	13/1941	
069/2014	RETNINGSLINJER FOR SALG AV NÆRINGSTOMTER Saksordfører: Bror Sundstrøm, brsundstrom@alten.no , tlf. 40036949	12/2545	
070/2014	HØRING PÅ SØKNAD OM ENDRET UTSLIPPSTILLATELSE 2014 SYDVARANGER GRUVE Saksordfører: Sigbjørn O. Kurthi, sigbjornkurthi@yahoo.no , tlf. 47170340	14/2109	
071/2014	HØRING - PRESISERING AV GRENSEN FOR SENABORT Saksordfører: Stine Ihler, stithar@live.no , tlf. 47678035	14/1470	

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Wollmann, Siv Merete Enhetsleder: Wollmann, Siv Merete, tlf. 78977550	Dato: 02.09.2014 00:00
Arkivkode: K1 - 033, K3 - &00	Arkivsaksnr.: 13/441
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Kommunestyret	066/2014	24.09.2014

OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAK - RAPPORTERING 2. KVARTAL 2014

Vedlagte dokumenter:

2014-1806-rapportering
2014-2805-rapportering
2014-3004-rapportering

Kort sammendrag:

Rådmannen rapporterer herved om administrativ oppfølging av kommunestyrevedtak 2. kvartal 2014.

Faktiske opplysninger:

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i

forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret tar rapportering av kommunestyrevedtak 2. kvartal 2014 til orientering.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Vedtaksrapportering for møte i kommunestyret 18.06.2014

Tittel	Saksnr	Saksb.	Doknr	Status/hva er gjort ifht. vedtaket
OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAK - RAPPORTERING 4. KVARTAL 2013 OG 1. KVARTAL 2014	058/14	SMW	13/441 - 2	Rapportert i kommunestyremøtet 18.06.14.
NAVNESAK FOR SKOLTEBYEN: TRESPRÅKLIG SKILTING	059/14	VETR	14/140 - 12	Melding om vedtak sendt 20.06.14. Sametinget er ansvarlig for skiltingen.
SØR-VARANGER KOMMUNES LØNNSPOLITIKK	060/14	JCE	12/2957 - 15	Melding om vedtak sendt alle ansatte, og publisert på intranett. Søknader om lokalt lønnstillegg behandlet fortløpende.
ETISKE RETNINGSLINJER FOR ANSATTE I SØR-VARANGER KOMMUNE	061/14	JCE	12/2750 - 6	Det er igangsatt forberedende arbeid med prosess for formidling av vedtak og implementering av retningslinjene.
HANDLINGSREGEL - KOMMUNENS BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	062/14	NCB	14/1178 - 2	Tatt til etterretning.
LEDSAGERAVTALE VED REISE TIL OG FRA SPESIALISTHELSETJENESTE	063/14	SIB	13/1348 - 4	Kommunestyrevedtak er sendt til samhandlingskoordinator Helse Finnmark for innarbeidelse i avtale
VIDEREFØRING ØST FINNMARK KOMPETANSESENTER	064/14	INWA	12/706 - 5	
FORSKUTTERING AV SPILLEMIDLER - VARMESTUE SKYTTERHUSFJELLET SKILEIKANLEGG	065/14	SAP	14/1423 - 3	Økonomiavdelingen utformer lånekontrakt for forskuttering i henhold til vedtak.
MERFORBRUK POLITISK ADMINISTRASJON 2013 - KONTROLLUTVALGETS VEDTAK	066/14	SMW	14/310 - 20	Tatt til orientering.
ØKONOMIRAPPORTERING 1. TERTIAL 2014	067/14	EPJ	14/1274 - 30	Ok. Ingen oppfølging
ÅRSREGNSKAP 2013 - NORASENTERET IKS	068/14	TRU	14/553 - 2	Ok. Ingen oppfølging
ÅRSREGNSKAP 2013 - SØR-VARANGER MENIGHET	069/14	JIL	14/554 - 4	SVM er orientert om dekning av underskuddet.
ÅRSREGNSKAP 2013 - BARENTSHALLENE KF	070/14	SAP	14/555 - 2	Barentshallene er orientert om vedtaket
ÅRSREGNSKAP 2013 - SØR VARANGER KOMMUNE	071/14	SAP	14/556 - 14	Underskuddet innarbeides i budsjett 2015 i henhold til vedtak.
FREDNING AV RØRBUA GBN 23/200, DELER AV 23/200 OG 23/380 - SØR-VARANGER KOMMUNE	072/14	INTA	13/2980 - 4	Opprinnelig sak avsluttet 18.06.14. Endringsforslag på omfang og bestemmelser mottatt 14.08.14 fra Riksantikvaren.
OVERSKUDD FRA AURORA KINO - SAK FRA HØYRES KOMMUNESTYREGRUPPE TIL KOMMUNESTYRET 18.06.14	073/14	SMW	14/310 - 22	Vedtak meddelt økonomisjef.

Vedtaksrapportering for møte i kommunestyret 28.05.2014

Tittel	Saksnr	Saksb.	Doknr	Status/hva er gjort ifht. vedtaket
PLANARBEID FOR EIENDOMMEN 32/7 - JARFJORD - BEHANDLING ETTER OFFENTIG ETTERSYN	039/14	BKM	08/2297 - 31	Melding om vedtak sendt 02.07.14.
SALG AV 27/5/26 OG 27/5/27 - HANS VÆGGERSVEI 3 - 5	040/14	EIIV	13/2230 - 4	Har siden mars forsøkt å få til en avtale om klarlegging av tomtegrense mot Opplysningsvesenets fonds areal (forutsetning for salg). Etter gjentatte purringer forelå svaret 25.08.14. Prosessen går nå videre med megler.
KOMMUNESTYRE- OG FYLKESTINGSVALGET 2015 - INVITASJON TIL Å DELTA I FORSØK MED STEMMERETT FOR UNGDOM SOM FYLLER 16 ELLER 17 ÅR I VALGÅRET VED KOMMUNESTYREVALGET 2015	041/14	SMW	14/968 - 2	Søknad sendt departementet, og senere avslått.
TILSTANDSRAPPORT FOR GRUNNSKOLEN 2013 - ELEVUNDERSØKELSEN 2013	042/14	ELBO	14/603 - 10	Arbeid igangsatt og under oppfølging.
TRESPRÅKLIG STEDSNVNSKILTING I SØR-VARANGER KOMMUNE - OFFISIELLE NAVN PÅ KOMMUNEN OG AKTUELLE NAVN FOR TRESPRÅKLIG SKILTING	043/14	EMI	10/2299 - 45	Kommunestyret nedsatte et politisk utvalg for å kvalitetssikre navneforslagene før saken på nytt skulle opp i kommunestyret.

Vedtaksrapportering for møte i kommunestyret 30.04.2014

Tittel	Saksnr	Saksb.	Doknr	Status/hva er gjort ifht. vedtaket
DETALJREGULERING FOR TOUR GRENSE JAKOBSELV	027/14	VEVR	09/2199 - 96	Planvedtaket kunngjort etter reglene i plan- og bygningslovens § 12-12, den 19.05.14. Plansaken er avsluttet.
DETALJREGULERING FOR BAKKEJORD I NEDRE NEIDEN - GNR.7 BNR. 6, 17, 30, 38, 74, MFL	028/14	INTA	09/1577 - 63	Melding om vedtak sendt 06.05.14.
PRIMÆRNÆRINGSFONDETS ÅRSRAPPORT 2013	029/14	STUL	14/107 - 1	Krever ikke oppfølging.
ÅRSMELDING 2013 FRA RÅDET FOR LIKESTILLING AV FUNKSJONSHEMMEDE	030/14	BCE	14/895 - 1	Krever ikke oppfølging.
SØKNAD OM FRITAK FRA VERV - TONE HATLE. SUPPLERINGSVALG	031/14	SMW	14/33 - 2	Melding om vedtak sendt søker og supplerte.
REPRESENTANTSKAPET I FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS - SØR-VARANGER KOMMUNES REPRESENTANTER	032/14	SMW	13/1052 - 12	Melding om vedtak sendt søker og supplerte.
VALG AV STYREMEDLEM I STIFTELSEN BOLIG BYGG 2014 - LEIETAKERREPRESENTANT	033/14	SMW	14/1104 - 2	Melding om vedtak sendt søker og supplerte.
SØKNAD PÅ STATLIGE MIDLER FOR SATSING PÅ KOMMUNALT BARNEVERN 2014.	034/14	EBA	12/1499 - 8	Kommunen er innvilget statlige midler tilsvarende en hel saksbehandlerstilling med kr 494.946 for 2014. Engasjementstillinga er lyst ut, det er kvalifiserte søkere og man er i gang med tilsettingsprosessen.
VEDTEKTER SFO 2014	035/14	ELBO	14/820 - 6	Vedtaket kunngjort enhetsledere og rektorer 09.05.14
TILSTANDSRAPPORT FOR GRUNNSKOLEN 2014	036/14	ELBO	14/603 - 7	Vedtaket kunngjort enhetsledere og rektorer 12.05.14
NEIDEN OPPVEKSTSENTER	037/14	ELBO	14/792 - 9	Informasjon oversendt Fylkesmannen i Finnmark, Finnmark fylkeskommune og Statistisk sentralbyrå 12.05.14
KOMMUNAL FORSKRIFT FOR SKUTERLØYPER I SØR-VARANGER KOMMUNE	038/14	TSA	13/1567 - 10	Kommunal forskrift stadfestet av Kommunal og moderniseringsdepartementet. Men i ettertid er forsøksordningen avvirket av Regjeringen. Nytt lovforslag er nå ute på høring.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Ellen Mari Lindkvist Enhetsleder: Ellen Mari Lindkvist, tlf.	Dato: 04.08.2014 00:00
Arkivkode: K2 - L83, GBN - 11/12/35	Arkivsaksnr.: 11/327
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	042/2014	10.09.2014
Kommunestyret	067/2014	24.09.2014

FESTETOMT 11/1/16 - OPPSIGELSE AV FESTEKONTRAKT MED FINNMARKSEIENDOMMEN

Vedlagte dokumenter:

[Untitled].pdf

Websak 11/327: Festekontrakt for Gnr 11/1/16

VEDRØRENDE TINGLYSING AV FESTEKONTRAKT FOR GNR 11/1/16

TILBUD OM NY FESTEKONTRAKT GBN 11/1/16

Scannet dokument

Dokumenter i saken:

2014006260 VEDRØRENDE FESTEKONTRAKT FOR 11/1/35, SANDNESDALEN
2014005672 TILBUD OM NY FESTEKONTRAKT GBN 11/1/16
2014003947 TREKKER SØKNAD OM TILLEGGSTOMT 11/1/35
2014001936 VEDRØRENDE TINGLYSING AV FESTEKONTRAKT FOR GNR 11/1/16
2014001935 FESTEKONTRAKT FOR GNR 11/1/16
2014001926 VEDRØRENDE SØKNAD OM TILLEGGSTOMT TIL 11/1/35, EVNT.
MAKEBYTTE
2011021624 SØKNAD UTVIDELSE AV TOMT 11/12/35 SANDNESDALEN

Kort sammendrag:

Sør-Varanger kommune fester tomt 11/1/16, Sandnesdalen, fra Finnmarkseiendommen (Fefo). Fra denne eiendommen ble det i 2004 tildelt et areal til H. Hatle AS, uten at det

formelle kom på plass med festekontrakt etc. Dette skyldtes nok at kommunens festekontrakt på avgivereiendommen 11/1/16 ikke var tinglyst, og kommunen dermed ikke var formell fester på arealet. Kommunen ønsket å ordne opp i dette, og tok dermed kontakt med Fefo. De viste til at kommunen ikke kunne fremfeste areal uten deres samtykke, og dette forelå ikke, og de ønsket dermed selv å gå i forhandlinger med H. Hatle AS om inngåelse av festekontrakt. På bakgrunn av dette står kommunen igjen med et område som per i dag er regulert til parkeringsplass og hvor deler av 11/1/18 er merket for å inneholde kulturminner. Kommunen ønsker dermed å si opp kontrakten.

Faktiske opplysninger:

Festekontrakten for 11/1/18 ble inngått 25.11.1970 med Finnmarks Jordsalgskontor. Kontrakten gjaldt i utgangspunktet «Vestre Sandnes grustak», et areal på ca. 37 dekar, og utløp i 1998. Festet har siden blitt videreført, da det ikke har vært forelagt noen oppsigelse fra partene. I henhold til kontrakten har festeren rett til å si opp festet med 1 års oppsigelsesfrist. Kommunen betaler i dag årlig kr 713,- i festeavgift for hele tomten. I et tilbud fra Fefo datert 07.03.2014 om forlengelse av festekontrakten, og dermed en formalisering av festeforholdet gjennom tinglysing, fastsetter de ny festeavgift til kr 1 762,-. Dette gjelder ikke det område som H. Hatle AS har fått tildelt, 11/1/35, som de ønsker å inngå avtale med direkte.

Vurderinger:

Administrasjonen ser ingen grunn til å forlenge festeforholdet for tomt 11/1/16. I henhold til reguleringsplanen er dette området avsatt til parkering og kulturminner jfr. reguleringsplan fra 2003 og 1983. Dette vil ikke endres selv om kommunen ikke fester området lengere. Slik man anser området og bruken av dette, er det heller ikke aktuelt og omregulere det til annet formål. Kommunen har også avtale om brøyting av området til 2016. Kommunen står for i dag for brøyting av andre offentlige parkeringsplasser også der kommunen ikke er fester. Administrasjonen anser det som en unødvendig utgift å stå som fester av dette arealet, og vil dermed si opp avtalen.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Sør-Varanger kommune inngår ny festeavtale for 11/1/16 i henhold til tilbudet fra Finnmarkseiendommen.

Forslag til innstilling:

<Sør-Varanger kommune vedtar å si opp festeavtalen med Finnmarkseiendommen for tomt 11/1/16>

Behandling 10.09.2014 Formannskapet

Saksordfører:

Saksordfører: Stian Celius. I saksordførers fravær, orienterte Bror Sundstrøm.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FMSK sitt vedtak i sak 042/2014:

Formannskapet avgir følgende innstilling til kommunestyret:

Sør-Varanger kommune vedtar å si opp festeavtalen med Finnmarkseiendommen for tomt 11/1/16.

Bente Larssen
rådmann

FINNMARK JORDSALGSKONTOR

Søknad nr. 22/47.

Grustak.

13275 13 NOV 70

Nr. 3401.11/1 F16

Festekontrakt

Med hjemmel i lov av 12/3 1965 om statens umatrikulerte grunn i Finnmark fylke, jfr. forskrifter av 15. juli 1966, bortfester jeg herved

parsellen "Vestre Sandnes grustak" i Sør-Varanger herred.

Festerens navn: Sør-Varanger kommune

Født år _____ Adresse: Kirkenes

Innfestningsavgift: _____ Årlig avgift: 50,- + kr. 0,50 pr.

Festet gjelder for årene: 1969-98 m³ uttatt masse

Festeren har rett til å si opp festet med 1 års oppsigelsesfrist.

Grensene er i utmålsforretning av 9/12-49 beskrevet slik:

Fra nedsatt sten på bakkekanten og sydøstre grensehjørne for forp.nr. 2923 måltas 202 g 78 m til nedsatt sten på bakkekanten. Derfra 243 g 278 m langs den i dag for forp.nr. 1129 fastsatte vestgrense til nedsatt sten. Derfra i retning 13 g 89 m til nedsatt sten i grenselinjen for Vestre Sandnes kirkegård. Derfra videre langs grenselinjen for kirkegården 43 g 49 m til nedsatt sten og videre langs kirkegårdens grenselinje 384 g 96 m til nedsatt sten og videre langs samme grenselinje 353 g 136 m til nedsatt sten. Derfra i retning 59 g 48 m til jordfast sten, forp.nr. 2923's sydvestre grensehjørne. Derfra langs forp.nr. 2923's sydgrense 112 g 216 m til utgangspunktet.

Denne festekontrakt avløser tidligere forpaktningebrev under samme nr. og med samme fester, godkjent 25. februar 1952.

Andre festevilkår:

1. Festeavgiften kan reguleres hvert 10. år regnet fra kontraktens opprettelse, grunnlaget for slik regulering skal være Statistisk sentralbyrås prisindeks. Festeavgiften innbetales til skattefogden i Finnmark eller den han bemyndiger.
2. For løpende og sist forfalne termin av festeavgiften, forbeholder bortfesteren seg pantedrett med prioritet etter lån eller bidrag gitt av offentlig låneinretninger, med rett til ved mislighold å selge pantet ved offentlig auksjon i medhold av reglene om tvangsfullbyrdelse.

3. Så lenge det hviler lån på husene på den festede grunn fra offentlige låneinnretninger, skal:
 - a) Feste kontrakten ikke kunne utløpe selv om kortere festetid er avtalt.
 - b) Tomten ikke kunne forlanges ryddet.
 - c) Festeavgiften ikke kunne forhøyes ut over det vanlige prisnivå på stedet.
4. Fremleie av grunnen eller salg av husene med overdragelse av festeretten må godkjennes av Jordsalgskontoret for å være gyldig.
5. Staten har i behold de rettigheter som er nevnt i forskriftene om statens umatrikulerte grunn i Finnmark fylke av 15. juli 1966, § 3 a - b - c - d:
 - a) alle vann- og strandrettigheter på eiendommen,
 - b) rettighetene som grunneier har til kull, jordolje og andre mineraler som kan utvinnes gjennom bergverksdrift, og grunneiers rettigheter etter bergverksloven,
 - c) rett til å anlegge, utvide eller bruke veg, til grustak, til å føre opp snøskjermer, ta stolpefester for telegraf-, telefon- og kraftledninger eller iverksette andre anlegg av allmenn interesse, så vel på innmark som på utmark mot erstatning etter avtale eller skjønn,
 - d) rett til å anlegge driftsveger, velteplasser, lunneplasser og fløtningsinnretninger på eiendommen for trevirke fra offentlige skoger, samt fri fersel ved fløtning av slikt virke.
6. Dersom ikke annet er nevnt i denne kontrakt, tilhører skogen på parsellen staten v/ vedkommende skogforvaltning.
7. Festeren må ikke stenge gammel veg eller gangsti som fremdeles er i bruk over parsellen, før like brukbar adkomst er skaffet.
8. Staten tar forbehold om at grunnstykket er statens eiendom og ledig til bortfeste.
9. Når festeretten opphører, plikter festeren å fjerne bygninger, gjerder og annet som er oppført på parsellen. Bli parsellen ikke ryddiggjort innen 6 måneder fra kontraktens opphør, kan bygninger m. v. selges til nedrivning. Eventuelt overskudd ved salget tilfaller eieren.
10. Festeren bærer kostnaden ved utmåling og kartlegging av parsellen og til stemping av kontrakten. Festeren har rett til å tinglyse kontrakten på egen kostnad, men plikter i tilfelle å varsle Jordsalgskontoret.
11. Særlige vilkår:

Festeren plikter å føre regnskap (oppgave) over hvor mye masse som er tatt ut til enhver tid. 1. juli hvert år sendes anslagsvis oppgave til Finnmark jordsalgskontor over tatt ut masse i m³. Ved hvert årsskifte sendes endelig oppgave over hvor mange m³ som er tatt ut i sin helhet i året. Oppgaven skal sendes uoppfordret. Bortfesteren eller den som blir beordret til det, har når som helst rett til å gå gjennom festerens regnskap - evt. foreta andre kontrolltiltak for å kontrollere at de innsendte oppgaver er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Sikring av taket under drift og etter at uttak er ferdig, påhviler festeren. Når uttak opphører, plikter festeren å ryddiggjøre taket. Om nødvendig etter bortfesterens anvisning.

FINNMARK JORDSALGSKONTOR, den 25. november 1970.

Steinar Kjenstad/sign.

Vedtast av meg som fester:

Sør-Varanger Kommune
Ordføreren

Arnt Galen

Fra: Ellen Mari Lindkvist
Sendt: 31.01.2014
Til: Postmottak
Kopi:
Emne: Websak 11/327: Festekontrakt for Gnr 11/1/16

-----Opprinnelig melding-----
Fra: Roska Jim Einar [mailto:jim.einar.roska@fefo.no]
Sendt: 6. januar 2012 09:24
Til: Ellen Mari Lindkvist
Emne: Gnr 11/1/16

-----Opprinnelig melding-----
Fra: Kopi FeFo Vadsø [mailto:kopi1vad@fefo.no]
Sendt: 6. januar 2012 09:18
Til: Roska Jim Einar
Emne:

Åpne det vedlagte dokumentet. Dette dokumentet ble sendt til deg digitalt med en HP-enhet for digital sending.

SØR-VARANGER KOMMUNE
«Sse_Navn»

Finnmarkseiendommen
Boks 133

9811 VADSØ

Vår ref.: Saksnr.: 11/327/4	Deres ref.:	Dato: 05.02.2014
Saksbehandler: Ellen Mari Lindkvist	Telefonnr.:	Epostadresse: postmottak@svk.no

VEDRØRENDE TINGLYSING AV FESTE KONTRAKT FOR GNR 11/1/16

Vi viser til tidligere henvendelse hvor kommunen fikk tilsendt festekontrakt for 11/1/16, Sandnesdalen.

Festekontrakten for 11/1/16 er ikke tinglyst, og utløp i 1998. Kommunen har innbetalt årlig festeavgift, for 2013 kr 699,-, og anser kontrakten som fortsatt gjeldende da den ikke er sagt opp.

Sør-Varanger kommune vil herved be om en forlengelse av eksisterende kontrakt, og at kontrakten tinglyses, jfr. kontraktens punkt 10.

Kommunen foretok i 2003 en omregulering av deler av tomten, hvor deler ble avsatt til kulturminne, parkeringsplass og byggeområde. Kommunen har i 2004 fradelt og tildelt en del av 11/1/16, området avsatt til byggeområde med gårds- og bruksnummer 11/1/35, til H. Hatle AS. Tildelingen er gjort med de vilkår som var gjeldende for kommunale tomter i 2004. Kommunen ønsker dermed å fremfeste denne delen til H. Hatle AS, men dette kan ikke formelt komme på plass før kommunens kontrakt er tinglyst.

Med vennlig hilsen

Ellen Mari Lindkvist
Eiendomskonsulent

Finnmarkseiendommen
Finnmarkkuopmodat

Vår dato/Min beaivi
07.03.2014

Deres dato/Din beaivi
05.02.2014

Vår ref./Min čuj.
14/00194 JER
2030/11/1/16
Deres ref./Din čuj.
11/327

Sør-Varanger kommune
Pb. 406
9915 KIRKENES

SØR-VARANGER KOMMUNE Boks 406, 9915 Kirkenes		
12. MARS 2014		
Saksnr: 11/327	Dok.nr:	Off.vurdering: Kopi til:

TILBUD OM NY FESTECONTRAKT FOR GNR 11 BNR 1 FNR 16 - SØR-VARANGER KOMMUNE

Finnmarkseiendommen/Finnmarkkuopmodat (FeFo) viser til kommunens brev av 05.02.2014 hvor kommunen søker om fornyelse av festekontrakt for gnr 11/1/16.

FeFo innvilger ny festekontrakt for gnr 11/1/16 etter å ha vurdert søknaden etter Finnmarksloven med Sametingets retningslinjer.

Ny festekontrakt tildeles til offentlig formål – parkering. Arealet for gnr 11/1/16 er iht. matrikelopplysninger på 36 daa. I reguleringsplan for Sandnes Aktivitets- og kultursenter er ca 4,5 daa er avsatt til offentlig trafikkformål – kjørevei og parkering.

Det vises til arealskjønnet ved Øst-Finnmark tingrett i forbindelse med bygging av nytt sykehus i Kirkenes. Her ble parkeringsarealer verdsatt til kr 2,50 pr. m² mens spesialområder ble verdsatt til kr 0,75.

Dette gir tomteverdi på kr 11250,- for 4,5 daa kjørevei og parkeringsareal, og 24000,- for øvrig areal. Årlig festeavgift er 5% av tomteverdien. Dette vil gi årlig festeavgift på til sammen kr 1762,-.

Festeforholdet vil ved fornyelse ikke ha begrensning i festetid. Skal arealet senere tas i bruk til annet formål, må festekontrakten reforhandles.

Andre kostnader, med forbehold om endringer:

Saksbehandlingsgebyr til FeFo : kr 1395,-
Tinglysingsomkostninger for festekontrakt : kr 525,- pr dokument

Når det gjelder gnr 11/1/35 ønsker FeFo ikke å inngå festekontrakt med Sør-Varanger kommune, men direkte med H. Hatle AS. FeFo vil ta kontakt med H. Hatle AS for å bringe festeforholdet for gnr 11/1/35 i orden.

- ./.. Dersom Sør-Varanger kommune godtar dette tilbudet på de vilkår som er gitt, må kommunen underskrive nederst på vedlagte kopi av dette brevet, og returnere den hit **innen tre uker** etter mottakelsen.
- ./.. Frankert returkonvolutt er vedlagt.

Dersom kommunen på et senere tidspunkt går fra avtalen, vil kommunen likevel bli belastet med behandlingsgebyret på kr 1395,-.

Ved spørsmål, kontakt saksbehandler Jim-Einar Roska på telefon 09975.

Med hilsen/Dearvvuođaiguin

Sverre Pavel

leder - grunn og rettigheter

Jim-Einar Roska

grunnforvalter - grunn og rettigheter

HOS 2008 07 07

Jeg godtar tildelingen og vilkårene:

_____	_____	_____
Sted	Dato	Sør-Varanger kommune

Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Vår dato/Min beaivi
07.03.2014

Deres dato/Din beaivi
05.02.2014

Vår ref./Min čuj.
14/00194 JER
2030/11/1/16
Deres ref./Din čuj.
11/327

Sør-Varanger kommune
Pb. 406
9915 KIRKENES

TILBUD OM NY FESTECONTRAKT FOR GNR 11 BNR 1 FNR 16 - SØR-VARANGER KOMMUNE

Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo) viser til kommunens brev av 05.02.2014 hvor kommunen søker om fornyelse av festekontrakt for gnr 11/1/16.

FeFo innvilger ny festekontrakt for gnr 11/1/16 etter å ha vurdert søknaden etter Finnmarksloven med Sametingets retningslinjer.

Ny festekontrakt tildeles til offentlig formål – parkering. Arealet for gnr 11/1/16 er iht. matrikelopplysninger på 36 daa. I reguleringsplan for Sandnes Aktivitets- og kultursenter er ca 4,5 daa er avsatt til offentlig trafikkformål – kjørevei og parkering.

Det vises til arealskjønnet ved Øst-Finnmark tingrett i forbindelse med bygging av nytt sykehus i Kirkenes. Her ble parkeringsarealer verdsatt til kr 2,50 pr. m2 mens spesialområder ble verdsatt til kr 0,75.

Dette gir tomteverdi på kr 11250,- for 4,5 daa kjørevei og parkeringsareal, og 24000,- for øvrig areal. Årlig festeavgift er 5% av tomteverdien. Dette vil gi årlig festeavgift på til sammen kr 1762,-.

Festeforholdet vil ved fornyelse ikke ha begrensning i festetid. Skal arealet senere tas i bruk til annet formål, må festekontrakten reforhandles.

Andre kostnader, med forbehold om endringer:

Saksbehandlingsgebyr til FeFo : kr 1395,-
Tinglysingsomkostninger for festekontrakt : kr 525,- pr dokument

Når det gjelder gnr 11/1/35 ønsker FeFo ikke å inngå festekontrakt med Sør-Varanger kommune, men direkte med H. Hatle AS. FeFo vil ta kontakt med H. Hatle AS for å bringe festeforholdet for gnr 11/1/35 i orden.

- ./.. Dersom Sør-Varanger kommune godtar dette tilbudet på de vilkår som er gitt, må kommunen underskrive nederst på vedlagte kopi av dette brevet, og returnere den hit **innen tre uker** etter mottakelsen.
- ./.. Frankert returkonvolutt er vedlagt.

Dersom kommunen på et senere tidspunkt går fra avtalen, vil kommunen likevel bli belastet med behandlingsgebyret på kr 1395,-.

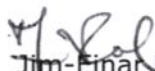
Ved spørsmål, kontakt saksbehandler Jim-Einar Roska på telefon 09975.

Med hilsen/Dearvvuođaiguin

Sverre Pavel

leder - grunn og rettigheter

Jim-Einar Roska

grunnforvalter - grunn og rettigheter

Jeg godtar tildelingen og vilkårene:

_____	_____	_____
Sted	Dato	Sør-Varanger kommune

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Kvamme, Bernt Enhetsleder: Kvamme, Bernt, tlf. 78 97 74 84	Dato: 03.09.2014 00:00
Arkivkode: K2 - L03	Arkivsaksnr.: 13/1941
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Kommunestyret	068/2014	24.09.2014
Formannskapet	041/2014	10.09.2014

BEVILGNING AV PENGER TIL GRUNNUNDERSØKELSER I FORBINDELSE MED REGULERINGSPLANLEGGING

Dokumenter i saken:

2013023091 GEOTEKNISK OMRÅDEVURDERING - HESSENG
2013014580 GRUNNUNDERSØKELSER 2013
2013014418 ANBUD 2
2013014417 ANBUD 1
2013014416 ANBUDSPROTOKOLL

Kort sammendrag:

Administrasjonen mener det er behov for å utarbeide reguleringsplaner (detaljreguleringer) for enkelte områder i kommunen. I den forbindelse er det viktig å få kartlagt grunnforholdene før arbeidet med reguleringsplanlegging starter. Tidligere var det mulig å starte reguleringsplanlegging før grunnforholdene var kartlagt, men regelverket på dette området er i dag kraftig innskjerpet i fht tidligere. Dette betyr at dersom ikke grunnforholdene kartlegges kan det heller ikke igangsettes planarbeide, og heller ikke bygges noe.

Det er imidlertid til dels store kostnader forbundet med grunnundersøkelser og det er ikke avsatt penger i budsjettet for 2014, eller i økonomiplanen for de nærmeste årene. Det er heller ikke tilgjengelige andre midler gjennom for eksempel bundne fond.

Faktiske opplysninger:

Følgende områder er vurdert å være aktuelle;

1. Fortetting i boligområde på Hesseng ved Gåsungveien/ Tangenveien
2. Næringsbebyggelse på Hesseng
3. Ny gravlund på Bugøynes
4. Ny skole ved Lukassenjordet

I august 2013 hadde kommunen ute anbud for å få inn prisoversikt over kostnadene i fbm undersøkelsene på de ulike områdene.

1. Fortetting i boligområde på Hesseng ved Gåsungveien/ Tangenveien. Fortetting i området er kommet i stand pga omlegging av høyspentlinjer. I henhold til løsmassekart er området/deler av området gammel havbunn, slik at det kan være fare for kvikkleire.

Det er aktuelle søkere/henvendelser på arealet. En foreløpig vurdering antyder 5 tomter for eneboliger og med mulighet for et større boligbygg, for eksempel hybler. Det benyttes eksisterende vei, vann, avløp og el.kraftledninger slik at den eneste investeringsutgiften kommunen har er i fbm grunnundersøkelser og reguleringsplanlegging.

I tillegg til at både overordnede nasjonale og de i kommuneplanen vedtatte mål om fortetting og derigjennom bedre utnyttelse av vei, vann og avløp oppnås gir det inntekter til kommunen, og i sak 13/ 1414 er det vedtatt en tomtepris på kr. 490.000, noe som betyr en brutto inntekt på kr. 2.450.000.

Inntektene foreslås avsatt i et fond som benyttes til lignende investeringer i fremtida.

Det har vært møte med de berørte naboer og barnehagen i området. Ingen naboer har så langt ytret seg negativt.

Kostnaden i fbm grunnundersøkelsen er beregnet til kr. 124.100 eks. mva.

2. Næringsbebyggelse på Hesseng. Kommunen har hatt flere forespørsler for etablering av bla bilforretninger og lignende næringsaktivitet i dette området. Problemstillingen i forhold til grunnen er den samme som for område 1. En foreløpig rapport tilsier at grunnen kan være ustabil, men at det er ingen risiko forbundet med bygging forutsatt riktige grunnarbeider. Dette må imidlertid kartlegges nærmere gjennom ytterligere grunnboringer. I dette området må det imidlertid foretas investeringer i adkomstvei, vann og avløp. Her har det også vært forespørsler om tomt, slik at investeringskostnaden fås igjen innen rimelig tid.

Kostnaden i fbm grunnundersøkelsen er beregnet til kr 448.200 eks.mva

Et annet alternativ er å overlate de "siste" grunnundersøkelsene til den enkelte tomtesøker/utbygger. Dette er en mulig løsning pga at den foreløpige rapporten konkluderer med at det er ingen risiko forbundet med bygging forutsatt riktige grunnarbeider.

Imidlertid er området flomutsatt - Portvinsbekken – og det må lages en utredning i forhold til flomrisiko. Det synes som om det er naturlig at kommunen forestår denne selv, da det ikke bare er i dette området av Portvinsbekken det er problemer. Det foreslås at rammeavtalen kommunen har med Multiconsult i forbindelse med kjøp av tekniske tjenester brukes til dette.

3. Ny gravlund på Bugøyenes. Gravplassen i bygda er på det nærmeste full. Det må derfor anlegges ny gravplass. Møter i forbindelse med kommuneplanen i 2005 og senest nå i februar 2014 konkluderer med at området Mosedalen/ Tyttebørsletta kan være aktuelt. Gjennom befaringer sommeren 2013 er 3 lokaliteter i dette området aktuelle. Avtalen kommunen har med menighetsrådet tilsier at kommunen er ansvarlig for å skaffe lokalitet til gravlund.

Kostnaden i fbm grunnundersøkelsen er beregnet til kr. 64.500 eks.mva + innleie av graveutstyr, anslått kr. 15.000.

4. I fbm arbeidet om skolestruktur vedtok kommunestyret 21.11.12 som pkt 2 i vedtaket at en felles 1-10 skole mellom Sandnes- Bjørnevatn på Lukassenjordet/Selskapsjordet planlegges prosjektert innen utgangen av 2015. Løsmassekart viser at også dette området er gammel havbunn med fare for kvikkleire. Også tidligere gravearbeider med vann og avløpsledninger

viser utfordrende grunnforhold.

Kostnaden i fbm grunnundersøkelsen er beregnet til kr. 625.900 eks.mva

Riggkostnader (montering av borerigg etter transport til Kirkenes) kr. 70.000

Totalkostnader;	kr. 1.347.700
Mva	kr 336.925
Sum	kr. 1.684.625

Prisstigning fra august 2013 til nå er ikke beregnet. Anslått totalsum kr. 1.750.000.

Hva angår punkt 4 om ny skole, foreslås det at denne lokaliteten ikke tas med i denne omgang. Begrunnelsen er i hovedsak kommunens økonomiske situasjon. Det er i dag ikke økonomisk handlingsrom for større investeringer. Det må imidlertid nevnes at det er en besparelse i riggekostnadene ved å gjennomføre flere boringer, men denne synes ikke å veie opp for kostnaden til grunnundersøkelsen, og som allerede nevnt er det ikke økonomisk handlingsrom for å investere i en ny skole.

Dermed blir kostnadene som følger;

1. Fortetting i boligområde på Hesseng ved Gåsungveien/ Tangenveien; kr. 124.100 eks.mva

2. Næringsbebyggelse på Hesseng; kr. 448.200 eks.mva

3. Ny gravlund på Bugøynes; kr. 79.500 eks.mva

Riggkostnader; kr. 70.000

Sum; kr. 721.800 eks. mva

Mva: kr. 180.450

Total sum; kr. 902.250. Da er prisstigning fra august 2013 ikke medtatt. Det foreslås derfor å ta opp et kortsiktig lån på kr. 1.050.000 til grunnundersøkelser inneværende år. Inkludert i denne kostnaden er utredning av flomrisiko på område 2.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Ved å bevilge penger til grunnundersøkelser, som igjen danner grunnlaget for reguleringsplaner vil det få påvirkning på alle hovedmålene i kommuneplanen. Dersom det ikke bevilges penger kan disse områdene heller ikke planlegges.

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Det er i budsjettet ikke avsatt penger til grunnundersøkelser, eller annen planlegging for den del. Det må derfor tas opp et (kortsiktig) lån, som betales ned ettersom innfestningssummene på de enkelte tomter kommer inn.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Ved å bevilge penger til grunnundersøkelser, som igjen danner grunnlaget for reguleringsplaner vil det få påvirkning på alle hovedmålene i kommuneplanen. Dersom det

ikke bevilges penger kan disse områdene heller ikke planlegges.

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

< Kommunestyret vedtar å ta opp lån på kr 1.050.000 til grunnundersøkelser på følgende områder;

1. Fortetting i boligområde på Hesseng ved Gåsungveien/ Tangenveien
2. Næringsbebyggelse på Hesseng
3. Ny gravlund på Bugøynes

Rammeavtalen med Multiconsult for kjøp av tekniske tjenester brukes i fbm utredning av flomrisiko på område 2.

Innfestningssummene fra de fremtidige tomter brukes til nedbetaling av lånet.

Når lånet er nedbetalt avsettes innfestningssummen/ inntekten fra fortetting i område 1 og utbygging i område 2 i et fond som benyttes til lignende investeringer i fremtida.

forslag>

Behandling 10.09.2014 Formannskapet

Saksordfører:

Saksordfører: Linda Beate Randal. I saksordførers fravær, orienterte Egil Kalliainen.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FMSK sitt vedtak i sak 041/2014:

Formannskapet avgir følgende innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret vedtar å ta opp lån på kr 1.050.000 til grunnundersøkelser på følgende områder;

1. Fortetting i boligområde på Hesseng ved Gåsungveien/Tangenveien

2. Næringsbebyggelse på Hesseng

3. Ny gravlund på Bugøynes

Rammeavtalen med Multiconsult for kjøp av tekniske tjenester brukes i fbm utredning av flomrisiko på område 2.

Innfestningssummene fra de fremtidige tomter brukes til nedbetaling av lånet.

Når lånet er nedbetalt avsettes innfestningssummen/ inntekten fra fortetting i område 1 og utbygging i område 2 i et fond som benyttes til lignende investeringer i fremtida.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Ellen Mari Lindkvist Enhetsleder: Ellen Mari Lindkvist, tlf.	Dato: 18.08.2014 00:00
Arkivkode: K2 - U04	Arkivsaksnr.: 12/2545
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	043/2014	10.09.2014
Kommunestyret	069/2014	24.09.2014

RETNINGSLINJER FOR SALG AV NÆRINGSTOMTER

Vedlagte dokumenter:

MELDING OM POLITISK VEDTAK - SALG AV NÆRINGSTOMTER

Dokumenter i saken:

2014015884 VEDRØRENDE SPØRSMÅL RUNDT INNLØSNING AV NÆRINGSTOMTER
2014004588 MELDING OM POLITISK VEDTAK - SALG AV NÆRINGSTOMTER
2012017278 SALG AV NÆRINGSTOMTER

Kort sammendrag:

Kommunestyret vedtok i møte 26.02.2014 en oppmykning av salg av næringseiendommer, og kommunen kan dermed selge inntil 1/3 av næringseiendommene. I den forbindelse har man bedt administrasjonen om å utarbeide retningslinjer for salget.

Faktiske opplysninger:

Sør-Varanger kommune har per i dag ca. 200 tomter som festes bort til næringsformål. Av disse er ca 20 fremfestet fra andre grunneiere, mens kommunen er grunneier for ca 180. Kommunen har hatt tradisjon for å bortfeste, og har dermed kun solgt næringseiendommer i særlige tilfeller. Kommunen har videre flere næringseiendommer som er klar for tildeling, eller er under regulering til dette formålet.

Vurderinger:

Første vurdering er om nye næringseiendommer skal selges direkte eller om dem skal bortfestes først, likt med boligeiendommer. Kommunestyret vedtok 22.06.2004 å utvide adgangen til innløsning for festere av boligtomter, slik at disse har nå anledning til å innløse tomten der kontrakten er eldre enn 3 år. Spørsmålet er om dette også skal gjelde for næringstomter.

Rådmannen finner det mest hensiktsmessig at næringseiendommer fortsatt festes bort, for deretter at fester får anledning til innløsning av tomten etter et gitt antall år og under særlige vilkår. Dette vil dermed føre til likebehandling av eiendommer som allerede er tildelt og nye tomter som skal tildeles. Bortfeste av næringseiendommer gir kommunen adgang til å sette ulike vilkår som blant annet byggefrist som må overholdes før festekontrakt utstedes. Man vil dermed kunne unngå at kommunale eiendommer blir utnyttet som spekulasjonsobjekt. Relativt billige kommunale eiendommer vil for eksempel kunne bli videresolgt med stor fortjeneste for private aktører. Rådmannens forslag er at man gjør likt som med boligtomter, og at festekontrakten for næringstomter må være minst tre år før de kan innløses. De aller fleste kontraktene som kommunen har i dag er eldre enn 3 år.

Rådmannen vil i tillegg stille som vilkår at der må være gjort bygningsmessige investeringer på eiendommen før innløsningsretten kan gjøres gjeldende. Rådmannens forslag går ut på at man må ha tatt i bruk minst 50 % av eiendommens utnyttelsesgrad for at innløsningsretten kan gjøres gjeldende. Denne bruken må fremstå som permanent gjennom bygninger i trå med reguleringsplan. Det vil dermed ikke være nok for innløsning at eiendommen f.eks er bebygd med et uthus eller annen mindre verdifulle bygninger. Bakgrunnen for en slik bestemmelse, er at det vil gi mindre rom for at kommunale eiendommer brukes i spekulasjonsøyemed, noe som igjen kan presse prisen ugunstig opp for nyetablerere i det private markedet.

Neste spørsmål er til hvilken pris kommunen ønsker å selge næringstomtene til. Kommunen står fritt til å fastsette hvilken innløsningssum festerne må betale når de innløser festetomten. Innløsning av næringstomter er ikke lovregulert, og kommunen har ikke i avtalene sine gitt festere av næringseiendommer en innløsningsrett, med eller uten vilkår. Innløsningen vil dermed være helt frivillig fra festers side, og kommunen kan ikke kreve dette.

Fastsettelse av innløsningssummen blir en vurdering av hva festere vil være interessert i å betale for å eie tomten, og mot hva kommunen ønsker å tjene på et salg av næringstomt. Inntektene fra salget vil bli brukt til nedbetaling av gjeld. En høy kjøpesum vil kunne fremstå som urimelig, samt at det vil kunne gjøre at mange festere vil velge og ikke innløse tomten sin. Dette vil være mot hensikten til kommunestyrets vedtak. En lav innløsningssum vil kunne gjøre at kommunen kan tape penger. Flere vil nok innløse tomtene sine, men de inntektene kommunen har fra festeavgiften for disse, er større enn den nedgangen av rentekostnader som nedbetalingen av kommunens gjeld vil utgjøre.

Rådmannen finner det naturlig at man ser til tomtefesteloven for beregning av innløsningssum. Rådmannen foreslår at man fastsetter innløsningssummen som $25 \times$ den til enhver tid gjeldende festeavgift, jfr lovens bestemmelse. Utgangspunktet er dermed gjeldende festeavgift for nye tomter, uavhengig av hvilken festeavgift festerne har i dag i sine kontrakter. Innløsningssummen vil da være dynamisk og endres for hvert år, ettersom man indeksregulerer gjeldende festeavgiften hvert år. Synes man at innløsningsprisen blir for lav, og man ønsker en høyere innløsningssum, burde man se på kommunens vedtak vedrørende festeavgift og eventuelt endre på dette. Det burde være samsvar mellom hva man betaler i

festeavgift og hva innløsningssummen blir.

Etter dagens festeavgift vil innløsningssummen per kvm bli slik:

	Dagens festeavgift x 25	Pris per kvm.
Havneområdet , (fra tomt 27/518 til tomten før Statoil)	81,79 x 25	2 044,75
Havnenære områder , (resterende havneområde fra Kaisvingen og østover, bakover til ny vei på industriområdet)	38,17 x 25	954,25
Veitomter , tomter beliggende ved gjennomfartsvei (rett nord og sør for Johan Knudtsens gate, Arbeidergata, Prestøyveien)	21,81 x 25	545,25
Forretningstomtene i Kirkenes Sentrum	13,09 x 25	327,25
Skitfjæra og resterende av utfyllingen ved Prestøya	10,90 x 25	272,50
Havneområder i Bugøynes og på Jakobsnes	10,90 x 25	272,50
Bjørnevatn, Sandnes, Hesseng og ellers i kommunen	5,46 x 25	136,50

Innløsningssummen vil som nevnt deretter bli indeksregulert hvert år ved at festeavgiften indeksreguleres. Andre kostnader vedrørende innløsningen, slik som fradeling, oppmåling/omnummerering, saksbehandling, tinglysing og dokumentavgift, kommer i tillegg til kjøpesummen, og faktureres fester/kjøper.

Rådmannen vil presisere at innløsningsadgangen gjelder ikke for næringstomter som fremfestes av kommunen for andre grunneiere slik som Finnmarkseiendommen og Opplysningsvesenets fond. Disse har kommunen per i dag ikke adgang til å innløse.

I kommunestyrets vedtak av 26.02.2014 legges det til grunn at 1/3 av kommunens næringstomter skal kunne selges, uten at det kommer klart frem i vedtaket hvordan denne begrensningen skal gjennomføres. 1/3 utgjør ca 60 eiendommer, og rådmannen foreslår at når 60 eiendommer er innløst, vil man sende saken på ny til politisk behandling, for om innløsningsadgangen skal utvides/forlenges eller avsluttes.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres

ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar følgende retningslinjer for salg av næringseiendommer:

1. Sør-Varanger kommune gir fester av næringstomt rett til innløsning av festekontrakten for de som har festekontrakt eldre enn 3 år. Vilkår for innløsning er at minst 50 % av eiendommens utnyttelsesgrad er tatt permanent i bruk gjennom permanent bygningsmasse i tråd med reguleringsplan.
2. Innløsningssummen vil være 25 x kommunens til enhver tid gjeldende festeavgift for området. I tillegg kommer kostnadene ved fradeling, omnummerering/oppmåling, saksbehandling, tinglysing og dokumentavgift. Alle kostnadene bæres av fester.
3. Innløsning av næringstomter gjelder likevel ikke for næringstomter som kommunen fremfester fra andre grunneiere.
4. Når 60 av dagens bortfestede næringstomter er innløst, vil sak vedrørende videre salg av næringstomter bli sendt til ny politisk behandling.

>

Behandling 10.09.2014 Formannskapet

Saksordfører:

Saksordfører: Bror Sundstrøm

Ap fremmet følgende forslag:

Arbeiderpartiet går imot salg av næringstomter.

Ved alternativ votering, ble rådmannens innstilling vedtatt med 5 mot 4 stemmer (Ap).

FMSK sitt vedtak i sak 043/2014:

Formannskapet avgir følgende innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret vedtar følgende retningslinjer for salg av næringseiendommer:

1. Sør-Varanger kommune gir fester av næringstomt rett til innløsning av festekontrakten for de som har festekontrakt eldre enn 3 år. Vilkår for innløsning er at minst 50 % av eiendommens utnyttelsesgrad er tatt permanent i bruk gjennom permanent bygningsmasse i tråd med reguleringsplan.
2. Innløsningssummen vil være 25 x kommunens til enhver tid gjeldende festeavgift for området. I tillegg kommer kostnadene ved fradeling, omnummerering/oppmåling, saksbehandling, tinglysing og dokumentavgift. Alle kostnadene bæres av fester.
3. Innløsning av næringstomter gjelder likevel ikke for næringstomter som kommunen fremfester fra andre grunneiere.
4. Når 60 av dagens bortfestede næringstomter er innløst, vil sak vedrørende videre salg av næringstomter bli sendt til ny politisk behandling.

>

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Saksbehandler Ellen Mari Lindkvist for oppfølging

Vår ref.: Saksnr.: 12/2545/3	Deres ref.:	Dato: 05.03.2014
Saksbehandler: Bodil Celius	Telefonnr.: 78 97 74 80	Epostadresse saksbehandler: postmottak@sor-varanger.kommune.no

MELDING OM POLITISK VEDTAK - SALG AV NÆRINGSTOMTER

Det er fattet følgende vedtak i kommunestyret den 26.02.14, sak 012/14:

Kommunen skal stå for en oppmykning av salg av næringseiendommer.

Kommunen kan selge inntil 1/3 av næringseiendommene, slik det ble besluttet i budsjettet 2013.

Med vennlig hilsen

Bodil Celius
konsulent

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Sarajärvi, Trygve Enhetsleder: Sarajärvi, Trygve, tlf. 78 97 74 86	Dato: 08.09.2014 00:00
Arkivkode: K2 - U20	Arkivsaksnr.: 14/2109
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for miljø og næring	009/2014	23.09.2014
Kommunestyret	070/2014	24.09.2014

HØRING PÅ SØKNAD OM ENDRET UTSLIPPSTILLATELSE 2014

Vedlagte dokumenter:

Høring av søknad fra Sydvaranger gruve for 2014
Søknad om midertidig endring av tillatelsen - Sydvaranger Gruve AS.pdf
Risikovurdering.pdf

Dokumenter i saken:

2014017693 ANMODNING OM HØRINGSUTTALELSE - SØKNAD OM MIDERTIDIG
ENDRING AV TILLATELSEN - SYDVAR ANGER GRUVE AS
2014017168 HØRING AV SØKNAD FRA SYDVARANGER GRUVE FOR 2014

Kort sammendrag:

Sydvaranger Gruve (SVG) søker Miljødirektoratet om midlertidig tillatelse til å øke mengden av vannbehandlingskjemikaliet polyDADMAC (LT 38) med 5 tonn for 2014. Det vil si en total mengde på 15 tonn i 2014.

Fra før har SVG en varig tillatelse til å slippe ut 10 tonn poly/DADMAC (pluss 2,5 tonn ekstra i 2013) med produktnavn Magnafloc LT 38, og 50 tonn polyakrylamid med produktnavn Magnafloc 10, totalt 60 tonn pr år.

Ved at det ikke ble brukt så mye som 12,5 tonn polyDADMAC i 2013 vil totalutslipp av dette kjemikaliet ikke overstige den varige tillatelsen på 10 tonn i 2013.

Søknaden har vært lagt ut til offentlig ettersyn på kommunens servicekontor og publisert på kommunens hjemmeside og i Sør-Varanger Avis. Høringsfrist er satt til 15. september 2014.

Faktiske opplysninger:

Bakgrunnen for søknaden er todelt:

1. Etter en utglidning i Bjørnevannsbruddet i september 2013 måtte SVG stenge deler av bruddet og hente malm fra Kjellmannsåsen og andre mindre forekomster. Det førte til at de fikk ultrafine partikler i malmen i separasjonsverket i Kirkenes og problemer med driften på den måten at en ikke fikk skilt ut de fine partiklene i høy nok grad. Det blir da vanskelig å resirkulere vannet i prosessen og en må bruke mye mer ferskvann. Det er uklart når en igjen får full drift Bjørnevannsbruddet, og igjen får bedre kvalitet på malmen.
2. Etter nedtapping av Første-, Andre-, Tredje- og Prestevann minket vannstanden mye vinteren og våren 2014. SVG var innvilget tillatelse fra NVE til å regulere vannene 75 cm under laveste regulerte vannstand som det er gitt konsesjon til. Men selv med denne tillatelsen var vannforbruket gjennom vinteren en kritisk faktor. Det måtte spares på vannet og det må i størst mulig grad resirkuleres for å minke totalt vannforbruk.

Sommeren og høsten 2014 er ikke vannstanden i disse vannene kommet opp på ønskelig nivå og SVG vil også måtte søke om samme nedtapping vinteren og våren 2015.

Eneste måte å få skilt ut disse partiklene på for å øke mengden resirkulert vann i prosessen, og spare på vannressursene i Kirkenesvannene, er å øke mengden av vannbehandlingskjemikaliet polyDADMAC. Det vil igjen føre til at en får en økning av kjemikaliet i avgangen fra separasjonsverket til Bøkfjorden.

Viser til vedlagt søknad fra SVG.

SVG har fått gjennomført flere undersøkelser og giftighetstester av polyDADMAC i Bøkfjorden.

Undersøkelsene ble gjort av Norsk Institutt for vannforskning (NIVA) i 2011. Et nytt notat fra NIVA lå ved søknaden fra SVG i 2013, der NIVA vurderte hvilke miljøkonsekvenser en økning med 2,5 tonn polyDADMAC ville ha på resipienten Bøkfjorden. Dette notatet bygde på resultatene fra undersøkelsene i 2011.

Også i 2014 har NIVA gjennomført undersøkelser. Se vedlagt risikovurdering.

Følgende undersøkelser ble gjort:

- Utlekking av polyDADMAC fra gruveavgang. Konklusjon fra NIVA var at polyDADMAC ikke bidrar til utlekking av organiske forbindelser til vannmassene.
- Partikkelaffinitet ved høye doseringsmengder. Konklusjon er at ved dosering rundt 100 ganger vil noe av kjemikaliet være fri i vannmassene og kan flokkulere f. eks. kiselalger.
- Akutte toksikologiske undersøkelser av polyDADMAC i avgangsmasser på krabbe, fjæremark og piggvar i Bøkfjorden. Testen ble utført i akvarium. Konklusjon: Ingen eksponering på doser opp til 10 ganger gjennomsnittlig konsentrasjon i avgangen fra SVG. Ved 32 - 100 ganger konsentrasjon er det påvist hemming av vekst.
- Tester av selve avgangen fra SVG. Konklusjon: Svak toksisk effekt som kan gi redusert algevekst.
- Giftighetstest på krepsdyr og piggvar. Konklusjon: Ingen signifikant reduksjon i reproduksjon hos krepsdyr og vektøkning hos piggvar.
- Giftighetstest på blåskjell viser høyere aktivitet hos skjell nært utslippspunktet enn lengre ut i Bøkfjorden.

Se i tillegg konklusjon på side 19 i risikovurderingen.

Viser også til vedlagte saksdokumenter for mer detaljert informasjon.

Søknaden fra SVG sett opp mot Vannforskriften:

§ 4. (miljømål for overflatevann)

Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V, og når det gjelder kjemisk tilstand også oppfylle kravene i forskrift om begrenset av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 17.

§ 5. (miljømål for kunstige og sterkt modifiserte vannforekomster)

Tilstanden i kunstige og sterkt modifiserte vannforekomster skal beskyttes mot forringelse og forbedres med sikte på at vannforekomstene skal ha minst godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V.

En forekomst av overflatevann kan utpekes som kunstig eller sterkt modifisert dersom de endringer i vannforekomstens hydromorfologiske egenskaper som er nødvendige for å oppnå god økologisk tilstand, ville ha vesentlige negative innvirkninger på

a) miljøet generelt,

b) skipsfart, havneanlegg eller rekreasjon,

c) aktiviteter som krever magasinering, overføring og fraføring av vann, for eksempel drikkevannsforsyning, elektrisitetsproduksjon eller vanning,

d) flomvern, drenering, eller

e) annen tilsvarende viktig bærekraftig virksomhet, og

de samfunnsnyttige formålene den kunstige eller sterkt modifiserte vannforekomsten tjener, på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

En slik utpeking, og begrunnelsen for den, skal nevnes spesielt i forvaltningsplanen for vannregionen som kreves i henhold til § 26 og revurderes hvert sjette år.

Rådmannens vurdering:

Det er svært sannsynlig at Bøkfjordens miljøtilstand allerede er forringet av utslippet fra SVG.

Selv om rapport fra NIVA 2011, notat fra 2013 og risikovurdering fra 2014 viser at dagens bruk av polyDADMAC ikke vil påvirke livet i sjøen i særlig grad, vet en ikke mye om eventuelle langtidsvirkninger av kjemikaliene.

Sett i lys av de undersøkelsene og konklusjonene som NIVA er kommet fram til, vises det likevel til punkt e) i vannforskriftens §5. De samfunnsnyttige formålene forringelsen av

Bøkfjorden tjener, kan pr i dag ikke med rimelighet oppnås med andre midler som er miljømessig vesentlig bedre, på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader.

Søknaden fra SVG sett opp mot Naturmangfoldloven:

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Rådmannens vurdering:

Kommunen kjenner ikke til at det finnes arter som tar vesentlig skade på grunn av det utslippet som forgår i dag. Viser her til NIVA-rapportene. Men en vet lite om eventuelle langtidsvirkninger. Det må derfor følges opp med miljøovervåking i årene framover.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Rådmannens vurdering:

Mange av kommunens innbyggere er svært nervøse for nye virkninger på miljøet i Bøkfjorden. Det er derfor nødvendig med oppfølgende undersøkelser over lengre tid for eventuelt å påvise skader som ikke ble påvist i NIVA's undersøkelse i 2011. Samtidig må

SVG strebe etter å finne løsninger i prosessen for å unngå å slippe ut stoffer som kan være skadelig for miljøet.

Til sist må det forskes på metoder for rask tilbakevending av liv i området der deponiet ligger

Kommunal behandling:

Kommunen har tidligere levert inn fire høringsuttalelser knyttet til utslipp fra SVG's drift i Kirkenes. I alle tilfeller har kommunestyret fattet positive vedtak, men også bedt om at det må stilles strenge krav til SVG.

Rådmannens totalvurdering:

SVG har kommet opp i en vanskelig situasjon, der flere uheldige omstendigheter har inntruffet, og skapt store problemer for drifta ved oppredningsanlegget i Kirkenes.

Med henblikk på økt utslipp til Bøkfjorden har SVG innhentet flere vurderinger fra NIVA, som regnes som faginstans på dette området. De konkluderer med at en økning av polyDADMAC i denne størrelsesorden det søkes om, sannsynligvis ikke vil medføre større belastning på Bøkfjorden enn det som er i dag.

Miljøundersøkelser må fortsette for å forsøke å måle eventuelle langtidseffekter på flora og fauna i Bøkfjorden. Dersom resultatene av slike undersøkelser viser seg å avdekke store negative virkninger på miljøet i fjorden, må tiltak iverksettes for å stoppe denne utviklingen.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

SVG er en svært viktig aktør i næringsutviklingen i Sør-Varanger kommune.

Infrastruktur:

Ingen merknad

Barn og ungdom:

Ingen merknad

Kompetansebygging:

Svært mye kompetanse innen gruvenæringa blir bygget opp i Sør-Varanger av SVG.

Økonomi:

Driften ved SVG gir kommunen store inntekter.

Universell utforming, jfr. bestemmelser i plan- og bygningslov:

Ingen merknad

Forslag til innstilling:

< Kommunestyret går inn for at Sydvaranger Gruve AS skal gis tillatelse til å slippe ut inntil 15 tonn av koaguleringsmidlet polyDADMAC til Bøkfjorden i 2014. Det utgjør en økning på 5 tonn i forhold til eksisterende utslippstillatelse.

Sør-Varanger kommune vil at det skal knyttes svært strenge krav til endring i utslippstillatelsen:

1. Sydvaranger Gruve må bestrebe seg på å dokumentere kjemikaliets miljømessige virkninger på Bøkfjorden gjennom et seriøst program for miljøundersøkelser. Det må særlig legges vekt på å dokumentere langtidsvirkninger og nedbrytningstid av poly/DADMAC med produktnavn Magnafloc LT 38, og polyakrylamid med produkt-navn Magnafloc 10, og eventuelle reaksjoner med andre stoffer i omgivelsene.
2. Fagekspertise må videreføre og følge opp miljøundersøkelsesprogrammet som startet opp i 2011.
3. Det må utredes tiltak for å minske eventuelle miljømessige problemvirkninger. Det må

særlig utredes alternative løsninger for bruk av polyDADMAC og polyakrylamid.

>

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

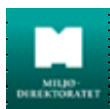
Fra: Bente Sleire <bente.sleire@miljodir.no>
Sendt: 21. august 2014 15:53
Til: Postmottak
Emne: Høring av søknad fra Sydvaranger gruve for 2014
Vedlegg: Høring av søknad fra Sydvaranger gruve AS for 2014.pdf;
Kunngjøring.PDF; Søknad om midertidig endring av tillatelsen -
Sydvaranger Gruve AS.pdf; Epost - Søknad om økt bruk av
vannbehandlingskjemikalier i 2014.pdf

Vedlagt er høringsbrev og søknadsdokumenter fra Miljødirektoratet. Saken blir kun sendt elektronisk.

Med hilsen

Bente Sleire

sjefingeniør, industriseksjon 2 (IN2)

Miljødirektoratet i Oslo

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

Telefon

direkte + 47

46 74 42 58

Nett: www.miljodirektoratet.no <<http://www.miljodirektoratet.no/>> - www.miljostatus.no
<<http://www.miljostatus.no/>>

SYDVARANGER GRUVE AS

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 Trondheim

DATO: 18.08.2014

Søknad om midlertidig endring av Sydvaranger Gruves utslippstillatelse 2008.190.T

Sydvaranger Gruve AS (SVG) søker Miljødirektoratet om utvidelse på ytterligere 5 tonn polyDADMAC fram til nyttår. Behovet for en utvidelse på ytterligere 5 tonn polyDADMAC er akutt. SVG er helt avhengig av vannbehandlingskjemikaliet polyDADMAC i sin produksjon av magnetittkonsentrat. Årsaken til søknaden er at malmgrunnet er endret på grunn av utglidningen i Bjørnevannsbruddet. Det tas nå ut fattigere malm, samt at malmen har en sammensetning av forskjellige mineraler som krever en økt tilsats av vannbehandlingskjemikalier.

Sydvaranger Gruve AS (SVG) viser til utslippstillatelse 2008.190.T, sist endret 22. desember 2013, der det fremgår at SVG kan benytte inntil 10 tonn polyDADMAC og at samlet kjemikalieforbruk av polyDADMAC og polyakrylamid kan være inntil 60 tonn per år. PolyDADMAC og polyakrylamid brukes for å hjelpe sedimenteringen av avgangspartikler i SVGs vanngjenvinningsprosess, slik at ferskvann kan gjenbrukes i produksjonen.

Den direkte årsaken til denne søknaden er den store utglidningen i Bjørnevannsbruddet, SVGs hovedforekomst, i fjor høst. Av sikkerhetsgrunner ble driften i deler av bruddet stengt umiddelbart. Selv om situasjonen i bruddet har stabilisert seg er det fremdeles umulig å hente malm fra deler av Bjørnevannsbruddet. Det er heller ikke mulig å anslå hvor lenge dette vil være situasjonen, annet enn at det neppe vil være noen endring på kort sikt.

Resultatet av dette er at forutsetningene som lå til grunn for å søke om 10 tonn polyDADMAC i 2012, nemlig en malmkvalitet inn til separasjonsverket som besto hovedsakelig av Bjørnevannsmalm, ikke lenger er tilstede. Slik det ser ut i dag vil SVG ikke ha nok polyDADMAC innenfor rammene av utslippstillatelsen til å opprettholde en økonomisk levedyktig produksjon.

Sydvaranger Gruve AS søker derfor om en utvidelse på ytterligere 5 tonn polyDADMAC fram til nyttår

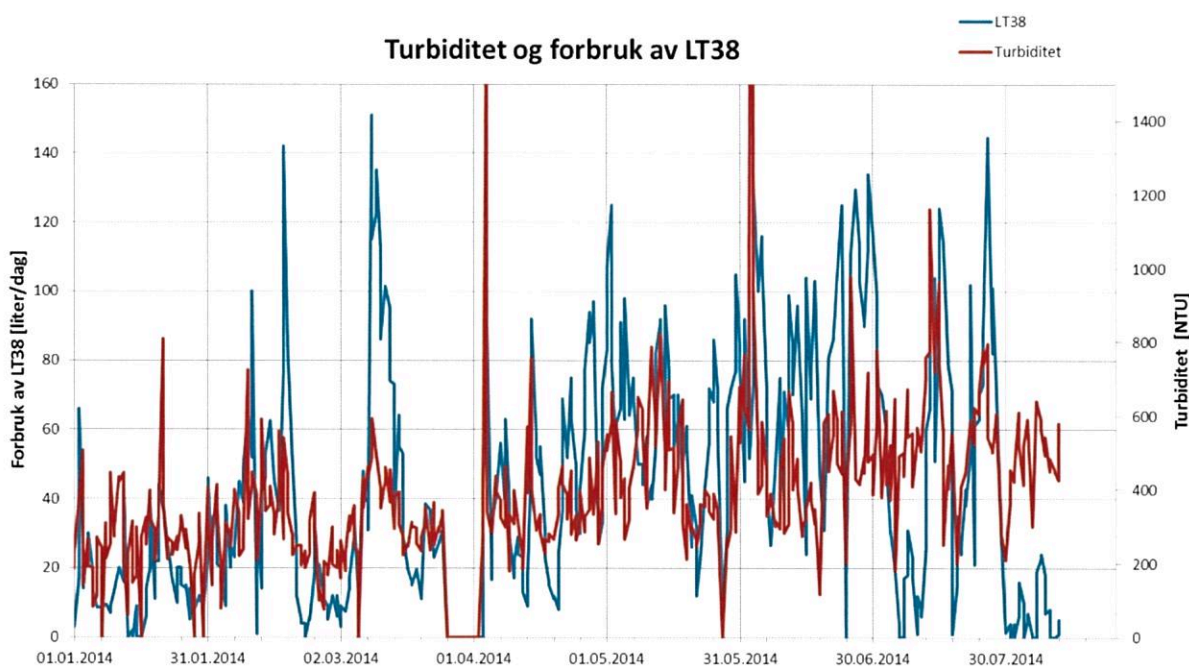
Sydvaranger Gruve AS har fått gjennomført omfattende undersøkelser av miljøeffekten forbundet med bruk av polyDADMAC, både akutte og langtidsvirkninger. Denne søknaden bygger på resultatene av disse undersøkelsene.

Dagens situasjon

Som følge av utglidningen i Bjørnevannsbruddet i fjor høst har SVG vært nødt til å legge om gruveplanen, i tillegg til den malmen som fremdeles kan hentes ut fra Bjørnevannsbruddet tas en stor del av malmen nå fra Kjellmannsåsen, samt andre mindre forekomster som nylig har blitt satt i drift. Andre mindre forekomster er også planlagt satt i drift tidligere enn i opprinnelig gruveplan.

Som følge av den endringen i malmfaktor og malmkvalitet som var konsekvensen av dette, har behovet for polyDADMAC økt. Store variasjoner i malmkvalitet har imidlertid gjort at behovet er vanskelig å forutsi nøyaktig.

På bakgrunn av dette søkte SVG om og fikk 22.12.2013 innvilget en midlertidig tillatelse til å øke forbruket av polyDADMAC med 2,5 tonn for 2013. SVG tok imidlertid ikke i bruk den økte forbruksrammen.. Betydelig innsats for å minimere kjemikalieforbruket ga resultater slik at forbruket holdt seg innenfor opprinnelig tillatelse.

Figur 1 Variasjonen i turbiditet og forbruket av LT38 i 2014

I søknaden om 2,5 tonn ekstra i 2013 signaliserte bedriften at en søknad om en permanent øking ville komme i år, så snart undersøkelsene av langtidsvirkninger og nedbryting av polyDADMAC var ferdigstilt. Undersøkelsesresultatene foreligger nå og den siste rapporten er ferdig om kort tid.

Gjennom sommeren har trenden for forbruket av LT38 vært sterkt økende, noe som gjør at situasjonen nå er akutt.

Sydvaranger Gruve AS søker derfor om en utvidelse på ytterligere 5 tonn polyDADMAC fram til 31.12.2014.

Som et tiltak har settpunktet for turbiditeten til prosessvannet blitt hevet fra 300 til 600 NTU, noe som innebærer betydelige vansker for produksjonen.

Per i dag har SVG 1,4 tonn igjen av tillatelsen på 10 tonn. Sydvaranger Gruve ber derfor om at søknaden om ytterligere 5 tonn polyDADMAC fram til nyttår blir behandlet så raskt som mulig.

Miljøkonsekvenser

Et forbruk på 15 tonn/år tilsvarer en gjennomsnittskonsentrasjon på 4,4 g/tonn avgang polyDADMAC i avgangssedimentene, som er i samme størrelsesorden som det som refereres til som normalkonsentrasjon i undersøkelsene av akutt og kronisk giftighet utført av NIVA i 2011 og 2014. 4,4 g/ tonn avgang er en størrelsesorden under nivåer der reversible effekter ble observert på alger. Ingen toksiske effekter, hverken akutte eller kroniske, ble observert for de andre testorganismene ved dosering opp til 100 ganger normaldosering. Konsekvenser for miljø ved økt bruk av polyDADMAC er vurdert i vedlagte risikovurdering.

Det konkluderende avsnitt i den oppdaterte risikovurderingen for LT 38 er som følger:

«PolyDADMAC bundet i avgangsmasse er tungt nedbrytbar, ikke bioakkumulerbar og ikke toksisk ved de aktuelle doseringsmengder, med en margin på 30-100 ganger. Dannelse av nedbrytnings produkter skjer så sakte at ytterligere nedbrytning eller fortynning vil forhindre toksiske virkninger ved utslippspunktet. Forsøk tyder på at polyDADMAC ikke lekker ut av deponert avgang i signifikante mengder. På dette grunnlaget konkluderer vi med at bruken av polyDADMAC i oppredningsprosessen har lav miljøpåvirkningsgrad og at det er miljømessig forsvarlig å fortsette å bruke dette kjemikaliet i prosessen.»

Sydvaranger Gruve vurderer det slik at en økning til 15 tonn polyDADMAC i 2014 ikke vil påvirke resipienten negativt.

Konklusjon

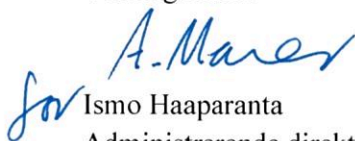
Som en følge av de endringer i malmkvalitet som redegjort for i denne søknaden, er dagens utslippsgrense på 10 tonn polyDADMAC per år for liten til at Sydvaranger Gruve kan opprettholde en levedyktig produksjon, både på kort og lang sikt. Årsaken til dette er at malmgrunnet er endret på grunn av en stor utglidning i dagbruddet i Bjørnevann, som er gruvas hovedforekomst. Det tas nå ut fattigere malm, samt at malmen har en sammensetning som krever en økt tilsats av vannbehandlingsskjemikalier.

Sydvaranger Gruve AS søker derfor om en utvidelse på ytterligere 5 tonn polyDADMAC fram til nyttår.

Behovet for en utvidelse på ytterligere 5 tonn polyDADMAC fram til nyttår er akutt. Sydvaranger Gruve ber derfor om så rask behandling av denne søknaden som mulig.

Sydvaranger Gruve vurderer det slik at en økning til 15 tonn polyDADMAC i 2014 ikke vil påvirke resipienten negativt.

Vennlig hilsen

Ismo Haaparanta
Administrerende direktør Sydvaranger Gruve AS

Kirkenes, 18.08.2014

Vedlegg

Risikovurdering ved bruk av Magnafloc LT 38 (polyDADMAC)

SYDVARANGER GRUVE AS

Risikovurdering ved bruk av Magnafloc LT38

Dato: august 2014

Innhold

RISIKOVURDERING VED BRUK AV MAGNAFLOC LT38	1
1 INNLEDNING	3
1.1 MAGNAFLOC LT38.....	3
1.2 POLYDADMAC.....	3
1.3 BAKGRUNNSINFORMASJON	3
2 FORBRUKET AV LT38.....	5
MILJØPÅVIRKNINGER AV UREAGERT POLYDADMAC I MILJØET.....	6
2.1 PERSISTENS	6
2.2 BIOAKKUMULERBARHET	6
2.3 ØKOTOKSISITET	6
3 RISKOVURDERING AV REAGERT POLYDADMAC I MILJØET	8
3.1 FORVENTET ADFERD AV REAGERT POLYDADMAC I FJORDSEDIMENT	8
3.2 UTLAKING AV POLYDADMAC FRA AVGANG.....	8
3.3 PERSISTENS	10
3.4 STOFFETS PARTIKKELAFFINITET OG TOKSISITET VED HØYE DOSERINGSMENGDER.....	11
3.5 AKUTT TOKSIKOLOGISKE UNDERSØKELSER AV POLYDADMAC I AVGANGSMASSER	11
3.6 KRONISKE VIRKNINGER AV POLYDADMAC I AVGANGSMASSER	14
3.7 GIFTIGHETSTEST <i>IN SITU</i> : BLÅSKJELL	17
4 KONKLUSJON.....	19
5 BIBLIOGRAFI	20

1 INNLEDNING

1.1 Magnafloc LT38

Navn på aktiv ingrediens :	2-Propen-1-aminium, N,N-dimethyl-N-2-propenyl-, klorid, homopolymer Også kjent som: polyDADMAC og polyquaternium-6 for kosmetika
CAS nr. :	26062-79-3
Innhold av aktiv ingrediens:	40% vekt
Produsent:	BASF

Magnafloc LT38 er gitt Faresetningen H412 i henhold til Globally Harmonized System, EU (GHS):
"Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann."

1.2 PolyDADMAC

PolyDADMAC er den aktive ingrediensen i LT38 og Magnafloc 1707. Det er utviklet for bruk innen vannbehandling og inngår dermed i bruksområder som rensing av drikkevann, rensing av avløpsvann (kloakk), og rensing av industrielt avløpsvann. Magnafloc LT38 er godkjent i Storbritannia som drikkevannbehandlings-kjemikalie. Storbritannia tillater at det brukes et maksimum av 10 mg/l (10ppm) av polyDADMAC i vannbehandling (Drinking Water Inspectorate, 2011).

PolyDADMAC er et godt etablert produkt som har vært på markedet lenge. Forbindelsen benyttes sjelden alene, men anvendes oftest sammen med overflateaktive stoffer eller andre vannbehandlingskjemikalier der polyDADMAC øker effekten av disse kjemikaliene.

Bruksområdene til polyDADMAC er i all hovedsak innen vannrensing og innen vannbehandlingskjemikalier i tillegg til kosmetikk, såper og sjampo. Forbindelsen benyttes også som rensmiddel for kontaktlinser.

1.3 Bakgrunnsinformasjon

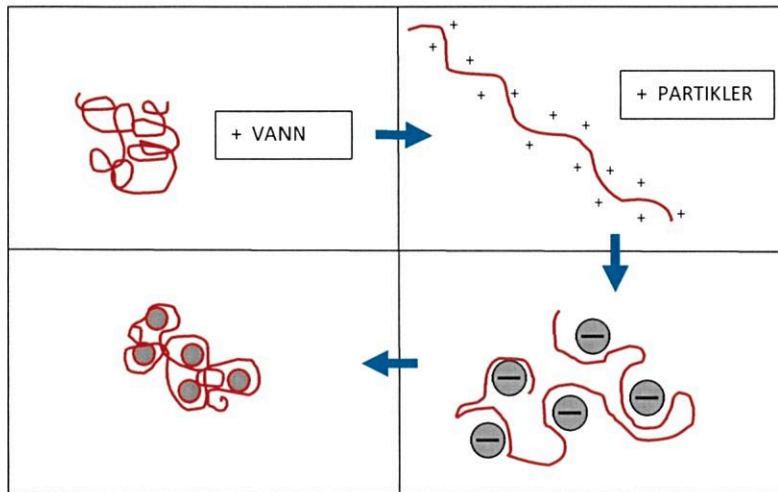
Sydvaranger gruve har tillatelse til å bruke maksimalt 10 tonn per år av den aktive ingrediensen, polyDADMAC.

SVG har arbeidet aktivt for å finne et miljømessig bedre alternativ med samme eller en tilsvarende effektivitet i prosessen. En erstatning ble funnet – Magnafloc LT38 (LT38). PolyDADMAC er også den aktive ingrediensen i LT38. Forskjellen mellom LT38 og M1707 ligger i lengden på polymerkjeden; polymeren er lengre i LT38.

PolyDADMAC er en lang polymerkjede av DADMAC (dimetyl-diallylammomiumklorid) monomerer. Lengden på kjeden varierer i de enkelte produktene. Vi har funnet at ved å benytte en polyDADMAC med større kjedelengde vil vi oppnå samme virkning for en mindre dosert mengde.

Magnafloc LT38 brukes til å behandle ultrafine partikler i avgangen fra SVGs oppredningsprosess, for å oppnå bedre sedimentering av disse partiklene og dermed opprettholde kvaliteten på det resirkulerte prosessvannet.

Figur 1: Reaksjon av polyDADMAC med ultrafine partikler

Siden prosessvannet resirkuleres vil innholdet av disse partiklene etterhvert bli svært høyt. Dersom det ikke benyttes LT38 vil dette medføre følgende negative konsekvenser:

- Ytelsen til de magnetiske separatorene vil gå ned, slik at silikatinholdet øker i produktet samtidig som jerninnholdet synker, slik at produktkvaliteten blir lavere.
- Ultrafine partikler tetter filtrene som er nødvendig for at fuktighetsnivået i produktet er lavt nok til skipning.
- Stor slitasje på mekanisk utstyr

2 FORBRUKET AV LT38

I henhold til SVGs utslippstillatelse, kan bedriften bruke et maksimum av 10 tonn polyDADMAC per år.

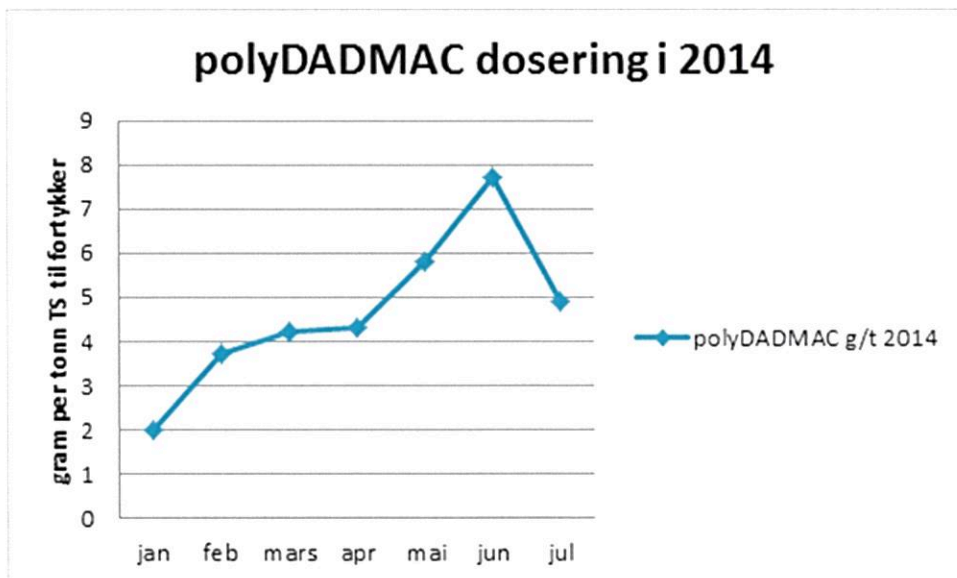
Magnafloc LT38 brukes bare når det er nødvendig og mengden avhenger av turbiditeten i prosessvannet som kommer tilbake fra fortykkeren. Dette er avhengig av malmkvaliteten.

Det er stor variasjon i forbruket av polyDADMAC. Tabell 1 viser variasjon i forbruk av polyDADMAC med konsentrasjon i avgang i 2011 og 2014. Som et resultat av den store utglidningen i gruvas hovedbrudd i Bjørnevann i fjor kommer malmleveransene nå fra flere ulike brudd, dette har ført til større variasjon i malmkvalitet og i forbruket av LT38.

Tabell 1: Variasjon av polyDADMAC konsentrasjon i avgang. Sammenlikning mellom 2011 og 2014

	2011	2014
Minimum konsentrasjon av polyDADMAC i avgang	2,1 g/tonn avgang	2,0 g/tonn avgang
Maksimum konsentrasjon av polyDADMAC i avgang	4,8 g/tonn avgang	7,7g/tonn avgang
Beregnet gjennomsnitt konsentrasjon av polyDADMAC i avgang	3,0 g/tonn avgang	4,4 g/tonn avgang

Forbruket av polyDADMAC har økt gjennom 2014 som vist i grafen under.

MILJØPÅVIRKNINGER AV UREAGERT POLYDADMAC I MILJØET

2.1 Persistens

BASF klassifiserer Magnafloc LT38 som ikke lett nedbrytbar, ifølge OECD krav.

Øvrige data:

BASF har vurdert bionedbrytbarheten til Magnafloc 1707 til $BOF_5/KOF = 2\%$ over en fem dagers periode. (BASF, 2010)

Tramfloc 620, 720, 730 serien (20 % polyDADMAC i vann) (Tramfloc Inc., 2003)

$BOF_5 = 44000$ mg/l

$KOF = 250000$ mg/l

Bionedbryting: 17,6 % på 5 døgn.

Accepta 2058, (polyDADMAC i vann) (Accepta LTD., 2004)

$BOF_5 = 700$ mg/l

$KOF = 88490$ mg/l

Bionedbryting: 0,79 % på 5 døgn.

Superfloc C 594 (19-25 % polyDADMAC i vann) (Kemira, 2008)

Bionedbryting: < 70 % (modifisert OECD test 301B/28 dager).

Det er ikke publisert data for andre typer nedbryting som kan tenkes for polyDADMAC.

US EPA klassifiserer stoffet som "ikke lett nedbrytbar". (US EPA, 2009)

PolyDADMAC er forventet å være persistent i miljøet.

2.2 Bioakkumulerbarhet

Det er ikke publisert data fra direkte målinger av bioakkumulerbarheten til polyDADMAC. Dette skyldes at det ikke finnes direkte målemetoder for dette stoffet, noe som har sammenheng med at molekylet er svært stort og derfor er vanskelig å gjøre målinger av. Dette gjør seg gjeldende for alle svært store molekyler.

Imidlertid sier REACH-veilederen for vurdering av bioakkumulering (ECHA, 2008):

"En molekylvekt som er høyere enn 1100 gram/mol er en indikator på at biokonsentrasjonsfaktoren er mindre enn 2000 L/kg."

Molekylvekten til polyDADMAC varierer en del, men er svært høy (ca. 170 000 g/mol). Ifølge REACH-veilederen indikerer en akvatisk BCF < 2000 L/kg at komponenten ikke kvalifiserer som bioakkumulerende.

PolyDADMAC er ikke forventet å være bioakkumulerende.

2.3 Økotoksisitet

Den toksiske virkningsmekanismen til polyDADMAC er ikke kjent i detalj, men mekanismen for polykationiske polymere er likevel godt kjent.

Polymer med molekylvekt som er høyere enn 1000 g/mol absorberes ikke gjennom respirasjonsorganene (gjellene hos fisk) til vannlevende organismer. Toksisitet manifesterer seg enten gjennom direkte overflate-aktive effekter på ytre membraner til akvatiske organismer,

eller indirekte via binding av essensielle næringsstoffer eller begge (Boethling & Nabholz, 1997). Absorpsjon via tarmen er ikke forventet på grunn av molekylstørrelsen.

Polykationiske polymerer (slik som polyDADMAC) har toksisk effekt på vannlevende organismer ved at de fysisk forstyrrer respirasjonsorganene. På den måten har de negativ påvirkning på oksygenopptaket. (Boethling & Nabholz, 1997).

I følge Boethling and Naboltz (1997), skal giftighet til polykationiske polymerer (slik som polyDADMAC) reduseres i nærvær av sediment. I SVGs prosess blir polyDADMAC eksponert for store overskuddsmengder med avgangsmasse før den slippes ut i fjorden. Dermed blir giftighet av polyDADMAC betydelig redusert før utslipp til deponiet finner sted.

BASF indikerer følgende toksisitetsreferanser for LT38 (dette er toksisitet av ureagert produkt):

- Fisk: LC50 96 timer = 10–100 mg/l
- Krepsdyr: EC50 48 timer = 10–100 mg/l

Nedenfor vises data for akvatisk toksisitet av polyDADMAC for fersk- og sjøvannsorganismer:

	Art	Toksisitet (mg/l)
Ferskvann	Ørret yngel ¹	LC 50 96 timer = 2,08
	Bluegill sunfish ²	LC 50 96 timer = 1,8
	Golden carp ³	LC 50 96 timer = 3,2-3,7 (avhengig av viskositet)
	Ceriodafnia dubia (krepser) ⁴	LC50 48 timer = 0,32
	Danio rerio (sebrafisk)	LC50 96 timer > 10
Sjøvann ⁵	Meridia beryllia (fisk, USAs østkyst)	LC50 96-hour = 5800
	Mysidopsis bahia (krepser, Mexicogulfen)	LC50 96-hour = 290

Merk at toksisitetsdata for polyDADMAC viser en betydelig lavere toksisitet for sjøvannslevende arter enn for ferskvannslevende arter.

¹ (Liber, et al., 2005)

² (Nalco, 1996)

³ (Jin & Yuejun, 2007)

⁴ (De Rosemond & Liber, 2004)

⁵ (BASF, 2010)

3 RISKOVURDERING AV REAGERT POLYDADMAC I MILJØET

3.1 Forventet adferd av reagert polyDADMAC i fjordsediment

Ifølge Boethling og Nabholz (1997) vil kationiske polymerer med molekylvekt høyere enn 1000 hovedsakelig migrere mot fast stoff og ikke forbli i vannfasen. Forfatterne anslår at 90 % av opprinnelig stoff i vannfasen vil overføres til fast stoff. NIVA rapport 6310-2012 konkluderer med at henholdsvis 99,5 % og 99,8 % av polyDADMAC var bundet til partikler ved doseringsmengde 32 og 56 ganger høyere enn normal dosering⁶. I publisert studie "On the fate of polymeric quaternary ammonium salts from cosmetics in wastewater treatment plants" (Cumming, et al., 2011) så ble fordelingsfaktoren biomasse/vann beregnet til 2200 for ren polyDADMAC. Dette betyr at fordelingen er 1 del i vann og 2200 deler i biomasse.

Dermed er det rimelig å anta at 99 % eller mer av polyDADMAC i avgangen vil være bundet i partikkelfasen og at 1 % eller mindre vil befinne seg i vannfasen. Denne 1 % eller mindre som vil befinne seg i vannfasen vil returnere til prosessen med resirkulerte vann.

Nittini prosent eller mer av polyDADMAC i avgangen kan forventes å foreligge bundet til partikler. PolyDADMAC bindes ifølge opplysninger fra BASF irreversibelt til partikkeloverflaten. PolyDADMAC vil sedimentere sammen med partiklene på fjordbunnen og kan komme i kontakt med organismer som lever i eller av bunnsedimentene.

Som illustrert i figur 1, innebærer interaksjonen mellom polyDADMAC og partikler at molekylet er bundet til partikler og derfor ikke vil være reaktivt. Eksponeringsveien vil dermed være direkte inntak ved å bruke sedimentene som næringskilde.

Studier vist til tidligere indikerer at polyDADMACs toksiske virkning i akvatisk miljø skyldes reaksjon med gjellene med påfølgende redusert oksygenopptak og at absorpsjon av stoffet gjennom slimhinner eller membraner er mindre sannsynlig. Det er lav tetthet av levende organismer i området der avgangen pumpes ut. Dette skyldes den kontinuerlige nedslammingen som finner sted.

Det er tidligere vist at polyDADMAC ikke bioakkumulerer. Dette innebærer at eksponerte bunnorganismer i avgangsområdet ikke vil akkumulere polyDADMAC i kroppen og at oppkonsentrering oppover i næringskjeden derfor ikke vil forekomme. Dette innebærer at selv om en potensiell negativ virkning fra polyDADMAC på bunnorganismer ikke kan utelukkes så vil allikevel en slik negativ virkning være avgrenset både i sted og tid.

3.2 Utlaking av polyDADMAC fra avgang

a. Innledende undersøkelser - dosering av polyDADMAC og polyakrylamid

Doseringsmengden for vannbehandlingsskjemikaliene brukt i SVGs opprydningsprosess varierer med malmkvaliteten. For å undersøke utlaking av polyDADMAC måtte derfor den optimale doseringsmengden til avgangen brukt i disse undersøkelsene bestemmes først. Det er verd å merke seg at den avgangen som er testet ikke er den mest problematiske i prosessen.

Siden det ikke finnes noen tilfredsstillende kommersiell analysemetodikk for kvantitativ bestemmelse av polyakrylamid og polyDADMAC, ble ikke reagert mengde polyakrylamid og polyDADMAC bestemt ut fra økningen av DOC i vannfasen samt fra måling av turbiditet.

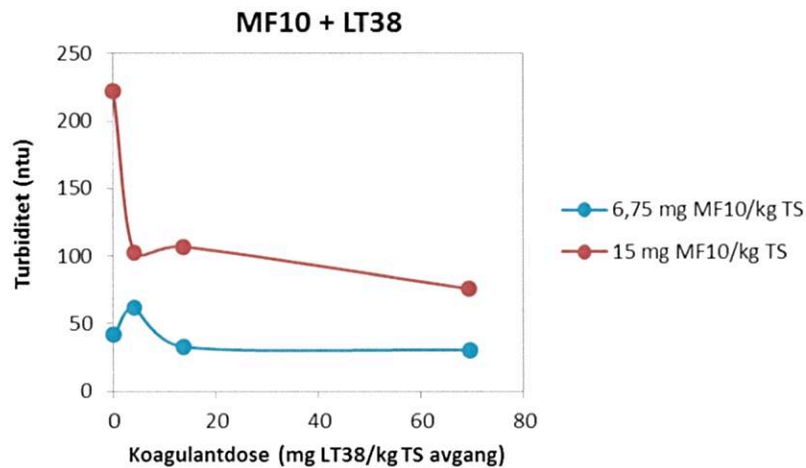
⁶ Denne doseringen var 2,7 g polyDADMAC/ tonn tørrstoff. Doseringsmengden for polyDADMAC er noe høyere nå.

Resultatene med DOC måling ble uklare og kunne ikke tolkes. Disse undersøkelsene ble utført av NIVA (2014).

På basis av turbiditetsmåling ble det fastslått at optimalt doseringsområde for polyakrylamid var relativt snevert (ca. 5-7 mg M10/kg TS avgang). Ved høyere dosering ble en økning i DOC observert, men resultere av disse undersøkende er ikke mulig å tolke.

Resultatene fra kombinert dosering av polyakrylamid og polyDADMAC viser bedret turbiditetsreduksjon, spesielt når polyakrylamid -doseringen var sub-optimal (dvs. 15 mg MF10/kg TS avgang) (ser Figur 2). Målinger viser at virkningen av LT38 har en terskel. Doseringen av LT38 må være høyere enn terskelen før både turbiditet og DOC nivå går ned. En lavere dosering enn terskelverdien gir ikke bidrag til en forbedring av turbiditet. I motsetning til MF10 gir en økning av LT38 dosering ikke til en økning i DOC.

Figur 2: Rest-turbiditet etter koagulering med økende doser LT38 etterfulgt av flokkulering med 6,75 mgM10/kg TS eller 15 mgM10/kg TS og økende dosering av LT38. Kilde: Niva, 2014

Resultatene er vanskelige å tolke, men turbiditetsmålinger viser at tilsetning av LT38 + MF10 reduserer turbiditet mer enn MF10 alene. Derfor gir bruken av LT38 totalt sett et gunstigere resultat.

b. Utlaking av polyDADMAC fra avgang

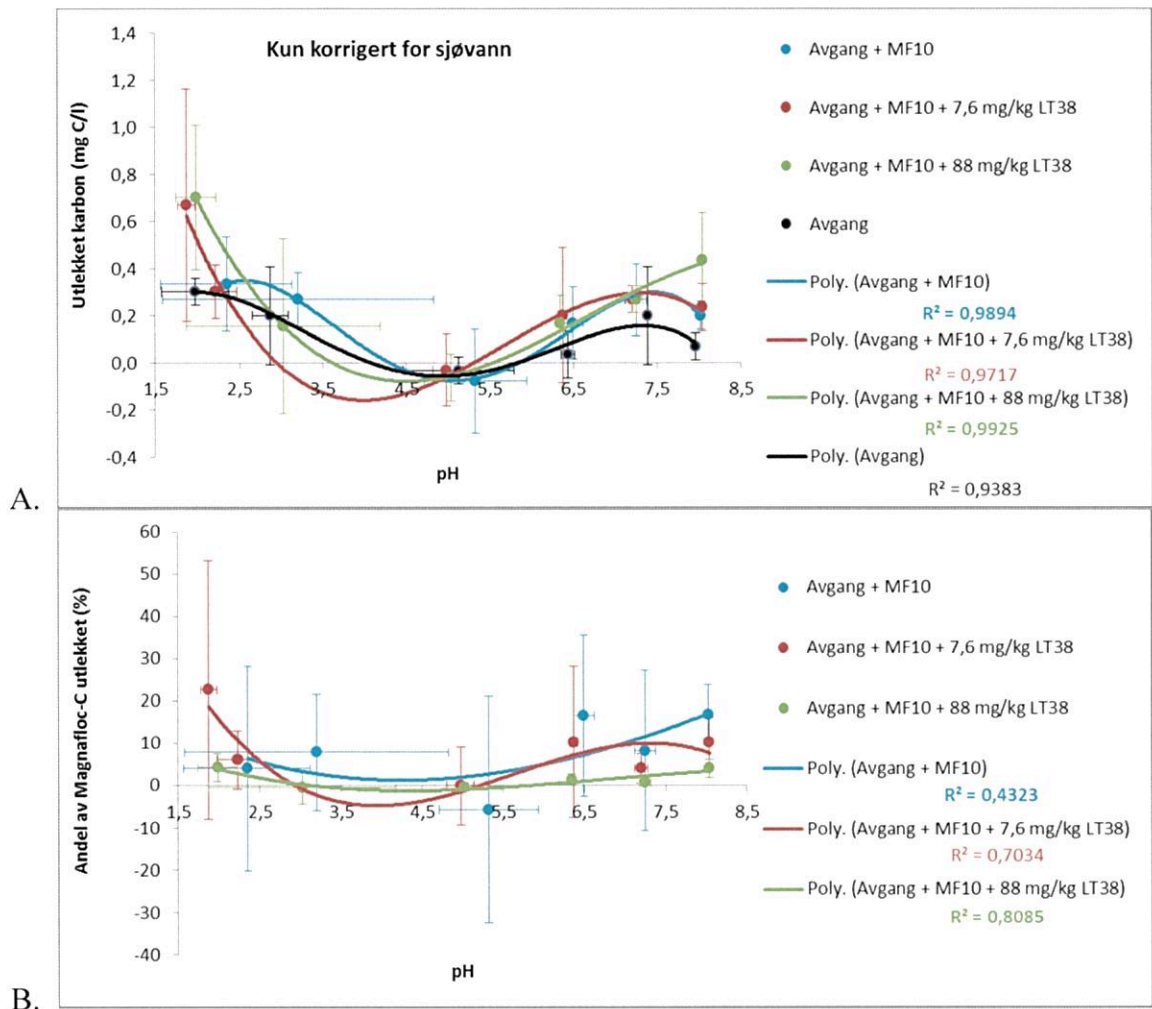
NIVA (2014) har gjennomført en utlakingstudie av polyDADMAC fra gruveavgang. Hensikten var å vise hvor mye polyDADMAC dosert sammen med polyakrylamid vil finnes fritt i vannfasen når det doseres sub-optimalt, mens renseresultatet fremdeles er akseptabelt. I SVGs prosess vil polyDADMAC aldri benyttes alene, men alltid sammen med polyakrylamid.

Det ble gjennomførte en enkel risteflasketest i sjøvann med gruveavgang flokkulert med polyakrylamid (M10), med og uten forutgående koagulering med polyDADMAC (LT38). Utlekkingsforsøkene ble utført ved ulike pH i området ca. 3-8,3 og under aerobe og anaerobe forhold. Utlekket mengde av kjemikalier ble bestemt ut fra økningen av DOC i vannfasen etter at den flokkulerte avgangen var filtrert fra.

Resultatene fra utlakingstesten er vist i Figur 3. Statistisk sett var det ingen signifikant utlaking av kjemikalier benyttet av SVG ved pH 3 - 7,5, men i forsøkene i sjøvann (pH ca. 8) ble det en

tilsynelatende svak, men signifikant ($p=0,024-0,041$) utlekking av organisk bundet karbon påvist.

Figur 3: A. Mengde utlaket karbon fra avgang med og uten flokkuleringskjemikalier ved ulike pH. Karbon i sjøvannet (bakgrunns-C) er trukket fra. B. Andel av opprinnelig mengde Magnafloc som laket ut. Kilde: NIVA, 2014

Resultatene fra utlakingstestene antyder en svak utlaking av polyakrylamid, og muligens også av polyDADMAC, ved pH 8 som er vanlig sjøvanns-pH, men ikke ved pH 3- 7. Under anaerobe forhold vil pH verdien i deponiet synke, men ikke til en verdi under pH 3. Typisk pH verdi i anaerobt sediment vil være i området pH 4-6. Når man tar hensyn til usikkerheten i selve analysene var imidlertid utlakingen av de to kjemikaliene heller ikke signifikant ved normal sjøvanns-pH. Men usikkerheten i analysemetoden gjør også at man ikke helt kan utelukke at det kan finne sted en beskjeden utlaking.

Resultatene tyder på at bruk av polyDADMAC ikke bidrar til utlaking av organiske forbindelser fra deponert avgang.

3.3 Persistens

På vegne av SVG har SINTEF gjennomført en studie som ser på mikrobiell nedbrytning av polyDADMAC bundet i avgang og deponert til sjø. SINTEF har studert nedbrytning av polyDADMAC under forskjellige forhold i både aerobe og anaerobe anrikingskulturer samt med soppkultur.

Det har ikke vært mulig å påvise med sikkerhet at polyDADMAC blir brutt ned mikrobielt, hverken aerobt eller anaerobt. Samlet indikerer resultatene så langt at polyDADMAC bundet til mineralske partikler og overflater er meget vanskelig tilgjengelig for nedbryting av mikroorganismer, både bakterier og sopp. Studiet viser at selv ved betydelig overdosering av polyDADMAC har ikke en polyDADMAC-nedbrytende kultur som angriper polyDADMAC bundet til mineralske partikler etablert seg. **Konklusjonen er derfor at polyDADMAC bundet til mineralpartikler er tungt nedbrytbar mikrobielt.**

Dette innebærer at eventuelle degraderingsprodukter som dannes og diffunderer ut av deponiet vil bli kraftig fortynnet i Bøkfjorden ettersom spredningen vil være raskere enn nedbrytingen. **En langsom nedbrytning av polyDADMAC innebærer også at degraderingsproduktene trolig brytes ned raskere enn de dannes.** Sintef (2014)

3.4 Stoffets partikkelaffinitet og toksisitet ved høye doseringsmengder

Hoveddelen av polyDADMAC forventes å binde til partikler. Dette forutsetter selvfølgelig at det finnes partikler til stede i vannet. Undersøkelsene til NIVA (2012) viser at ved relativt lave doseringsmengder på 32 ganger og 56 ganger virkelig dosering så bindes hhv 99,5 % og 99,8 % av polyDADMAC. En viss inhibering av vekst til kiselalge ble observert ved denne doseringen. Ved den høyeste doserte mengde på 100 ganger virkelig dosering falt andelen bundet polyDADMAC til 65 %⁷. Inhiberingen på vekst av kiselalge steg samtidig til 100 %. Forklaringen er antakelig at avgangens metningspunkt for polyDADMAC er passert ved den høyeste doseringen. Avgangen binder ikke lenger polyDADMAC, som i stedet finnes løst i vannfasen. Det løste, ureagerte polyDADMAC reagerer med algene og flokkulerer antakelig disse.

3.5 Akutt toksikologiske undersøkelser av polyDADMAC i avgangsmasser

a. Testing utført med polyDADMAC tilsatt til avgangen

NIVA (Norsk institutt for vannforskning) har på vegne av SVG utført en omfattende studie for å undersøke hvilken påvirkning polyDADMAC tilsatt i avgangen har på livet i Bøkfjorden.

Som tidligere nevnt, er det grunn til å forvente at polyDADMAC fra LT38 i all hovedsak vil være bundet til avgangspartikler, og derfor være avgrenset til deponiområdet. De organismer som vil kunne være berørt av polyDADMAC er derfor organismer som lever på eller får næring fra bunnsedimentene i fjorden. Krabbe, fjæremark og piggvar ble valgt ut som eksperimentelle arter for å finne effekten av polyDADMAC i avgangen. Krabbe (*Carcinus maenas*) og piggvar (*Scophthalmus maximus*) nedgraver seg i sedimentet og finner mat i sediment. Fjæremark (*Arenicola marina*) er en mark som lever nedgravd i sedimentet og finnes fra fjæra og ned til ca. 20 meters dyp. Store mengder sediment passerer tarmen daglig og de lever av det organiske materialet som er knyttet til partiklene i sedimentet. Det ufordøyde materialet kan ses på toppen av sedimentet som små "spagettlignende" hauger. I undersøkelsene med mark ble graving, næringsinntak og dødelighet registrert.

I tillegg ble en alge (*S.costatum*) og et krepsdyr (*A.tonsa*) også testet for å illustrere effekten av eventuell utlekking av polyDADMAC fra avgangen på vannlevende arter. Imidlertid ble testingen gjennomført i et lukket akvarium og derfor er fortynning fra fjorden ikke tatt hensyn til.

⁷ Verdien er beregnet på bakgrunn av observert EC₅₀.

Testene ble utført i overvåkede akvarier. PolyDADMAC ble tilsatt avgangsmasser fra SVG, på samme måte som i SVGs prosesser, for å reprodusere forholdene i fjorden i så stor grad som mulig. Tabell 2 gir en oversikt over de ulike eksponeringsforholdene som ble brukt i NIVAS undersøkelse av de fem artene.

Tabell 2: Eksponeringsforhold testet av NIVA

Eksponeringsforhold	Formål
1)Eksponering til SVGs avgang alene	Undersøker om ren ubehandlet avgang har virkning
2)Eksponering til LT38 i virkelig gjennomsnittlig konsentrasjon 3)Eksponering til LT38 i 100 ganger den gjennomsnittlige konsentrasjon	Undersøker om LT38 i avgang har en virkning og finner ut om konsentrasjonen i virkelig avgang er i nærheten eller langt fra skadelig nivå.
4)Eksponering til M10 i virkelig gjennomsnittlig konsentrasjon 5)Eksponering til M10 alene i 10 ganger den gjennomsnittlige konsentrasjon,	Undersøker om M10 i avgang har en virkning og finner ut om konsentrasjonen i virkelig avgang er i nærheten eller langt fra skadelig nivå
6)Eksponering til LT38 og M10 i virkelig gjennomsnittlig konsentrasjon 7)Eksponering til LT38 i 100 og M10 i 10 ganger den gjennomsnittlige konsentrasjon	Undersøker om den kombinerte effekten av M10 og LT38 i avgang ved virkelig konsentrasjon har en virkning og finner ut om konsentrasjon i avgang er i nærheten eller langt fra skadelig nivå. Selv om ingen negativ effekt er observert med M10 og LT38 hver for seg, kan det oppstå synergisk eller additiv effekt ved å bruke dem sammen.
8)Eksponering til sediment (grabb) prøve fra Bøkfjorden tatt 200m fra utslippspunktet	Undersøker om de faktiske eksponeringsforhold i Bøkfjorden har en negativ effekt Sedimentprøve er tatt nært det virkelige utslippspunktet og representerer sedimentene fra den aller hardeste belastede delen av fjorden. Sedimentene er også påvirket av øvrig aktivitet i fjorden, skipstrafikk, verft, kommunale utslipp med mer.
9)Referansesediment fra Oslofjorden	NIVA bruker dette sedimentet som en kontroll.

Tabell 3 viser de ulike testene som er utført for hver art og de viktigste observasjoner som ble gjort i testen.

Tabell 3: Toksisitetsstudier og hovedobservasjoner

Arter	Metode	Stoffer og mengder	Resultat
Krepsdyr <i>Acartia tonsa</i>	ISO 14669 (dødelighet)	1) Ren avgang uten kjemikalier 2) 6,75 mg LT38/kg avgang 3) 675 mg LT38/kg avgang 4) 9,9 mg M10/kg avgang 5) 99 mg M10/kg avgang 6) 6,75 mg LT38+ 9,9 mg M10/kg avgang 7) 675 mg LT38+ 99 mg M10/kg avgang 8) Virkelig avgang hentet fra utslippspunktet 9)Referansesediment Oslofjorden	Ingen effekter observert ved noen av kombinasjonene
Piggvar <i>Scopthalmus maximus</i>	OECD 203 (dødelighet)	1) Ren avgang uten kjemikalier 2) 6,75 mg LT38/kg avgang 3) 675 mg LT38/kg avgang 4) 9,9 mg M10/kg avgang 5) 99 mg M10/kg avgang 6) 6,75 mg LT38+ 9,9 mg M10/kg avgang 7) 675 mg LT38+ 99 mg M10/kg avgang 8) Virkelig avgang hentet fra utslippspunktet 9)Referansesediment Oslofjorden	Ingen effekter observert ved noen av kombinasjonene
Strandkrabbe <i>Carcinus maenas</i>	OECD 203 (dødelighet)	1) Ren avgang uten kjemikalier 2) 6,75 mg LT38/kg avgang 3) 675 mg LT38/kg avgang 4) 9,9 mg M10/kg avgang 5) 99 mg M10/kg avgang 6) 6,75 mg LT38+ 9,9 mg M10/kg avgang	Ingen effekter observert ved noen av kombinasjonene

		7) 675 mg LT38+ 99 mg M10/kg avgang 8) Virkelig avgang hentet fra utslippspunktet 9)Referansesediment Oslofjorden	
Alge <i>Skeletonema costatum</i>	ISO 10253 (veksthemmning)	1) Ren avgang uten kjemikalier 2) 6,75 mg LT38/kg avgang 3) 675 mg LT38/kg avgang 4) 9,9 mg M10/kg avgang 5) 99 mg M10/kg avgang 6) 6,75 mg LT38+ 9,9 mg M10/kg avgang 7) 675 mg LT38+ 99 mg M10/kg avgang 8) Virkelig avgang hentet fra utslippspunktet 9)Referansesediment Oslofjorden	Forsøk 1,2,4,5,6,8 og 9 ga ingen utslag. Forsøk 3 og 7 ga full inhibering. Ingen inhibering er funnet opp til nivået 32-56 x virkelig mengde polyDADMAC.
Fjæremark <i>Arenicola marina</i>	Adferd endringer (nedgraving) og dødelighet	1) Ren avgang uten kjemikalier 2) 6,75 mg LT38/kg avgang 3) 675 mg LT38/kg avgang 4) 9,9 mg M10/kg avgang 5) 99 mg M10/kg avgang 6) 6,75 mg LT38+ 9,9 mg M10/kg avgang 7) 675 mg LT38+ 99 mg M10/kg avgang 8) Virkelig avgang hentet fra utslippspunktet 9)Referansesediment Oslofjorden	Fjæremarken viste normal aktivitet og fødeinntak i sediment med test 1,2,4,5,6,8 og 9. Det var ingen ekskrementer på toppen av sedimentsoverflaten i boksene med høyest konsentrasjon av LT38 (test 3 og 7). Dette viser at fjæremarken tok til seg lite eller ingen føde og dermed ikke trivdes i dette sedimentet.

Som indikert i Tabell 3 er det ikke blitt observert effekter på *A.tonsa*, *S.maximus* og *C.maenas* testet i nærvær av LT38 eller M10 i noen konsentrasjon, heller ikke i kombinasjon med Magnafloc 10. Det ble heller ikke observert noen forskjell mellom eksponering til LT38 i avgangsmasser og eksponering til referansesediment fra Oslofjorden. Ingen effekter observert med eksponering til virkelig sediment hentet ved utslippspunktet i Bøkfjorden.

Tester av *S. costatum* viser ingen effekt av eksponering til LT38 alene i 10 ganger den gjennomsnittlige konsentrasjon, M10 alene i 1 og 10 ganger den gjennomsnittlige konsentrasjon, LT38 og M10 i henholdsvis 1 og 10 ganger den gjennomsnittlige konsentrasjon. Det ble heller ikke funnet effekt av sediment hentet ved utslippspunktet i Bøkfjorden. Det var heller ingen forskjell mellom disse forhold og eksponering til referansesediment fra Oslofjorden.

Ved LT38-dosering på 32–56 ganger gjennomsnittlig konsentrasjon observeres en viss inhibering på veksten til *S. costatum*. Inhiberingen stiger til 100 % ved dosering på 100 ganger det virkelige nivået.

b. Testing utført på selve avgangen fra bedriften

Sommeren 2010 tok Bergfald Miljørådgivere på vegne av Sydvaranger Gruve ut prøver av avgangen for analyse. PolyDADMAC konsentrasjonen i avgangen (før utslipp til fjorden) var beregnet til 0,46 mg/l.

Analysene ble foretatt både på vannfasen i avgangen og på et ekstrakt fra slam/partikkelfasen for å måle eventuell toksisk virkning på *S. costatum* (alge) og *A. tonsa* (krepserdyr).

Slamfasen ble ekstrahert med et løsningsmiddel slik at alle komponenter som teoretisk kunne lekke ut fra fast avgang, skulle vaskes ut og testes for giftighet. På denne måten, viser testmetoden i hvilken grad adsorberte stoffer, slik polyDADMAC kan lekke ut i de frie vannmasser og forårsake virkninger der.

Målingen vil detektere akutte virkninger og er foretatt over 10 dager. Resultater fra testene er gjengitt i Tabell 4.

Tabell 4: Resultater fra giftighetsundersøkelser med vannfasen og partikkelfasen i avgang.

Art	Vannfase				Ekstrakt fra partikkelfase			
	Test nr.	Metode	NOEC	Annet	Test nr.	Metode	NOEC	Annet
<i>S.costatum</i> alge	1A	ISO 10253	10 %	EC ₅₀ = 38%	1B	ISO 10253 TA 230/2007	740 mg/l	EC ₅₀ > 7400 mg/l
<i>A.tonsa</i> krepssdyr	2A	ISO 14669	32 %	LC ₅₀ = 81 % (55,5 ; 100)	2B	ISO 14669 TA 230/2007	7400 mg/l	LC ₅₀ > 7400 mg/l

Resultatene er basert på til sammen 70 individuelle forsøk ved forskjellige konsentrasjoner. Det er viktig å merke seg at testen ikke viser hvilket stoff som forårsaker en virkning, den påviser kun eventuell virkning fra avgang.

Resultatene viser at ekstraktet fra partikkelfasen ikke viser noen toksisk effekt og toksisk virkning i vannfasen var svak. Dette viser at kun meget beskjeden fortykning i fjordens vannmasser er nødvendig før målbar effekt opphører. Dette innebærer at i den grad noen akutt effekt opptrer så er det i de frie vannmassene en slik virkning vil ses og det i et meget begrenset geografisk område.

PolyDADMAC binder sterkt til tilgjengelige partikkeloverflater og vil ikke normalt opptre fritt i vannmassene. Dersom en toksisk virkning fra polyDADMAC skal opptre er det derfor sterkt sannsynlig at den vil finnes i ekstraktet fra partikkelfasen. Det er vesentlig å merke at testmetoden viser i hvilken grad adsorberte stoffer kan lekke ut i de frie vannmassene og ha noen effekt der. Konklusjonen er at i tilfelle noe har lekket ut så har det ikke påvisbar giftighet.

Målingen på toksisitet i vannfasen i avgangen viste imidlertid en viss effekt. Denne effekten er svak og den sterke fortykningen som vil skje ved utslipp i Bøkfjorden vil innebære at effekten vil være begrenset både i tid og geografisk utbredelse. Testresultatet viser imidlertid ikke hva det er som gir effekten. Den mest sensitive målingen var redusert vekst som ble målt på algen.

3.6 Kroniske virkninger av polyDADMAC i avgangsmasser

a. Kronisk giftighetstest med krepsdyr (*Tisbe battagliai*)

NIVA gjennomførte en 14/21 dagers reproduksjonstest med den harpacticoide kopepoden *Tisbe battagliai*, som en del av undersøkelsen av langtidsvirkninger av polyDADMAC (LT38). To konsentrasjoner ble benyttet, den nominelle gjennomsnittskonsentrasjon: 6,75 mg LT38/kg t.v. (mengde produkt, produktet inneholder 40 % virkestoff) innblandet i SVGs avgang og 100 x nominell gjennomsnittskonsentrasjon: 675 mg LT38/kg t.v. innblandet i SVGs avgang. I tillegg ble sediment hentet nær utslippspunktet i Bøkfjorden også testet.

Avgang var blandet med sjøvann i forholdet 3:1 på vektbasis for sjøvann/gruveavgang og satt på gyngbord i 48 timer for utlaking. Etter henstand i 2 timer ble sjøvannet dekantert fra og filtrert gjennom Whatman GF/C filter.

Deretter var 10 befruktede *Tisbe battagliai* satt i det filtrerte vannet og testen fortsatt inntil hver hunn i kontrollen klekket 3 eggposer eller inntil 21 dagers forløp.

Resultatene etter 14 dager testing er vist i Tabell 5.

Test konsentrasjon	Midlere antall avkom/mordyr	Totalt antall avkom	Standardavvik
Kontroll	63	625	52,0
Avgang+6.75 mg LT38	65	645	35,8
Avgang +675 mg LT38	62	620	39,7
Avgang alene	42	421	37,9
Sediment fra Bøkfjord	66	659	50,5

Tabell 5: Reproduksjonstest med Tisbe battagliai. Antall avkom etter 14 dager. Kilde : Niva, 2014

Resultatene fra forsøket viser at **tilsetning av polyDADMAC (LT38) ved normal brukskonsentrasjon i gruveavgang eller 100x høyere konsentrasjon ikke påvirker reproduksjon hos Tisbe Battagliai**. På dette grunnlag har NIVA foreslått den følgende toksiske referansedose for langtidsvirkning, hvor ingen påvirkning er observert: NOEC (*Tisbe Battagliai*) ≥ 675 mg LT38/kg gruveavgang.

Antall avkom med ren avgang alene er mindre enn det observert i de andre testene, men representerer ikke en statistisk signifikant forskjell.

Sediment fra Bøkfjorden (tidligere behandlet gruveavgang) ga heller ikke redusert reproduksjon sammenlignet med kontrollsediment.

b. Kronisk giftighetstest med piggvar (*Scophthalmus maximus*)

NIVA gjennomførte en 28 dagers veksttest med den bunnlevende fisken piggvar, *Scophthalmus maximus*, som en del av undersøkelsen av langtidsvirkninger av polyDADMAC (LT38). Testing ble gjennomført i henhold til retningslinjene gitt i OECD 215 «Fish, Juvenile growth test». To konsentrasjoner var testet, den nominelle gjennomsnittskonsentrasjon: 6,75 mg LT38/kg t.v. (som produkt) innblandet i SVGs avgang og 100 x nominell gjennomsnittskonsentrasjon: 675 mg LT38/kg t.v. (som produkt) innblandet i SVGs avgang. I tillegg ble sediment hentet nær utslippspunktet i Bøkfjorden også testet. Testen ble utført over 28 dager med mating 2 ganger om dagen.

Etter at gruveavgang var ferdigblandet ble den lagt ut som en 2 cm lag i bunnen av akvariet som så ble fylt med 12 cm med sjøvann slik at man fikk et vann/gruveavgang forhold på 3 på vektbasis som ble rørt grundig.

Resultatene er vist i Tabell 6.

Test konsentrasjon	Vektøkning %	Veksthastighet % per dag
Kontroll A	20,5	0,26
Kontroll B	14,0	0,19
Avgang alene	7,4	0,10
Sediment fra Bøkfjord	22,7	0,31
Avgang + 6,75 mg Magnafloc LT38	13,4	0,18
Avgang + 675 mg Magnafloc LT38	21,3	0,27

Tabell 6: Resultatene fra 28 dagers vekst test med *Scophthalmus maximus*. Vektøkning etter 28 dager. Kilde: NIVA, 2014.

Resultatene viser at veksten var betydelig lavere enn det som vanligvis oppnås (80-150 % vektøkning) i slike tester. To observerte årsaker til den lave veksten er at tilsatt føde var

vanskelig for fisken å finne i grumset vann samt at fisken brukte mye krefter på å grave seg ned i den kompakte gruveavgangen.

Til tross for generelt lav vektøkning, var det **ingen signifikant reduksjon i vektøkning hos piggvar eksponert for sediment behandlet med polyDADMAC (LT38) selv ved 100x den nominelle konsentrasjon**, når man sammenligner med fisk i kontrollsediment. På dette grunnlag har NIVA foreslått den følgende toksiske referansedose for langtidsvirkning, hvor ingen påvirkning er observert: NOEC 28dager (*Scophthalmus maximus*) ≥ 675 mg LT38/kg gruveavgang.

Det var heller ingen signifikant reduksjon i vektøkning hos piggvar eksponert for sediment samlet i nærheten av utslippspunkt i Bøkfjorden.

Vektøkning med avgang alene er mindre enn det observerte i de andre forholdene testet, men representerer ikke en statistisk signifikant forskjell.

c. Konklusjon fra kroniske toksisitetstester

14/21 dagers reproduksjonstest med *Tisbe battagliai* viser ingen signifikant reduksjon i reproduksjon hos krepsdyr eksponert for sediment behandlet med polyDADMAC selv ved 100 x den nominelle konsentrasjon heller ikke med sediment samlet i nærheten av utslippspunktet i Bøkfjorden.

28 dagers veksttest med fisken piggvar *Scophthalmus maximus* viser ingen signifikant reduksjon i vektøkning hos piggvar eksponert for sediment behandlet med polyDADMAC selv ved 100 x den nominelle konsentrasjon heller ikke med sediment samlet i nærheten av utslippspunktet i Bøkfjorden.

NOEC 21 dager (*Tisbe battagliai*) ≥ 675 mg Magnafloc LT38/kg gruveavgang

NOEC 28 dager (*Scophthalmus maximus*) ≥ 675 mg Magnafloc LT38/kg gruveavgang

NIVA konkluderer med at LT38 ikke gir langsiktige toksiske effekter selv ved 100 x nominell konsentrasjon overfor *Tisbe battagliai* eller *Scophthalmus maximus*.

I tillegg til det at toksiske effekter er ikke observert tyder de to testene også på at:

- Nedbrytning ikke finner sted eller er så sakte at det ikke dannes nok av eventuelle giftige nedbrytningsprodukter til å gi en effekt eller at
- Nedbrytningsprodukter dannes men de er ikke giftige.

3.7 Giftighetstest *in situ*: Blåskjell

Endemiske blåskjell fra regionen ble samlet inn og plassert i bur, tre kjente distanser fra utslippspunktet på 30 meters dyp, noe som ikke er blåskjellenes normale habitat. I tillegg ble et fjerde bur plassert lenger inn i fjorden, dette ble referert til som kontrollgruppen – se tabell 6. Blåskjellene ble stående i ca. 6 uker. Deretter ble de samlet inn og helsetilstanden deres ble testet for å se om og hvordan den korrelerte med avstanden de hadde vært plassert fra utslippspunktet til SVG.

Tabell 7: Plassering av blåskjell i bur

Gruppe	Avstand fra utslippspunkt
Gruppe 1	0,6 km
Gruppe 2	3 km
Gruppe 3	10 km
Gruppe 4 (referansepopulasjon)	40 km

Tabell 8 summerer opp biomarkørene som ble brukt og resultatene som ble observert.

Resultatene viser en høyere biologisk virkning på skjellene som er nærmest Kirkenes havn, men totalvurderingen for samtlige skjell var allikevel at den biologiske effekten var "lav". Årsaken til denne virkningen er ikke kjent, det er flere mulige kilder til forurensning i området, endring i næringstilgang vil også påvirke resultatet.

Tabell 8: Resultater fra blåskjell bur

Biomarkør	Formål	Observasjoner
Konsentrasjonen av metall i blåskjellvev.	Å bestemme kjemikalier / metaller eksponering.	<ul style="list-style-type: none"> • Signifikant høyere konsentrasjoner av jern og aluminium i gruppe 1 og 2. • Det laveste nivået av jern ble observert i gruppe 3. • Bekrefter at blåskjellen har blitt utsatt for SVGs avgangsmasse
Tilstandsindeks (Condition index: CI)	Å definere nivået av fysiologisk stress. Dette stresset kan forårsakes av generelle miljøfaktorer (tilgang på mat, endringer i syklus osv.) og/eller av at de har blitt utsatt for kjemikalier.	<ul style="list-style-type: none"> • Det var et signifikant lavere nivå av CI i gruppe 1 og 4. • Nivået av CI er generelt høyt, noe som indikerer at selv om blåskjellene ikke sulter men eksisterer det store nok forskjeller i tilgangen på mat til å diskriminere mellom gruppene.
Stress på stress	Å definere nivået av fysiologisk stress. Dette stresset kan forårsakes av generelle miljøfaktorer (tilgang på mat, endringer i syklus osv.) og/eller av at de har blitt utsatt for kjemikalier.	<ul style="list-style-type: none"> • Det var redusert overlevelsestid i gruppe 1 og 4. • LT50 for alle grupper varierte mellom 8 og 12 dager, noe som indikerer et relativt godt fysiologisk helsetilstand.
Allokering av cellulær energi. (Cellular Energy Allocation: CEA)	Å definere den fysiologiske statusen til blåskjellene ved bruk av informasjon fra den metabolske prosessen til organismen.	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen signifikante forskjeller ble observert. • CEA for all grupper varierte mellom 500 og 550, noe som indikerer at blåskjellen i utgangspunktet hadde et næringsoverskudd ved oppstart. Dette forteller oss at alle gruppene var ved rimelig god helse. • I alle gruppene var det lave nivåer av karbohydrater og lipider noe som kan komme fra liten tilgjengelighet på mat.
Lysosom membran stabilitet, målt som "neutral red retention time" (NRRT)	Definere stress på det cellulære nivået.	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen signifikante forskjeller ble observert. • Gjennomsnittlig NRRT for alle grupper varierte fra 60 til 110 min. Dette kategoriserer alle blåskjellene som stresset, men klarer å kompensere for dette. • Dette stresset kan ha blitt forårsaket av at blåskjellene ble satt i bur og flyttet til et nytt miljø.
Tap av celler i fordøyelseskjertelen, målt som nivået av basofile celler (VvBAS) i fordøyelseskjertelen	Å definere stress på det cellulære nivået.	<ul style="list-style-type: none"> • Nivået av VvBAS var signifikant høyere i gruppe 1 i forhold til de andre gruppene. • Nivået av VvBAS var signifikant høyere i gruppe 2 enn gruppe 4. • Nivået av VvBAS for gruppe 1 og 2 var høyere enn 0,12 $\mu\text{m}^3/\mu\text{m}^3$ noe som indikerer en stresset situasjon. VvBAS for gruppene 3 og 4 var høyere enn 0,10 $\mu\text{m}^3/\mu\text{m}^3$, noe som indikerer et nivå av stress høyere enn bakgrunnsnivået. • Terskelverdiene som brukes er fra blåskjellpopulasjoner i det Adriatiske/Mediterranske området og kan derfor variere fra situasjonen i Bøkfjorden.
Nøytral akkumulering av fett i fordøyelseskjertelen.	Å definere stress responsen på et cellulært nivå, særlig for organiske kjemikalier.	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen signifikante forskjeller ble observer mellom gruppene 1, 2 og 3. Det ble ikke observert noen forskjeller relatert til avstanden til utslippspunktet. • Signifikante forskjeller ble observert mellom gruppe 2 og gruppe 4, noe som tyder på at dette ikke er relatert til kjemikalier eksponering men at det er forårsaket av andre typer miljørelatert stress.
Frekvensen av mikronuclei (MN)	Som en markør for gentoksisitet.	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen signifikante forskjeller ble observert. • Gjennomsnittlig MN frekvens for alle grupper varierte mellom 3,6 og 4,7 pr 1000 celler. • Gjennomsnittlig MN frekvens for gruppe 1 og 2 var over 4,06 pr 1000 celle, noe som er assosiert til en gentoksisk respons når sammenliknet med liknende studier på blåskjell i bl.a. Nordsjøen og Atlanterhavet. Rapporten konkluderte med at det gentoksiske nivået er minimalt.

4 KONKLUSJON

På bakgrunn av tilgjengelige data fra litteraturen samt undersøkelsene som er gjennomført er det grunn til å konkludere med at polyDADMAC som slippes ut i Bøkfjorden sammen med avgang vil være persistent, immobil og bundet til avgangspartiklene. PolyDADMAC bundet til mineralpartikler er tungt nedbrytbart mikrobielt og den langsomme nedbrytning innebærer også at eventuelle degraderingsprodukter trolig brytes ned raskere enn de dannes. Resultatene fra testing tyder på at bruk av polyDADMAC ikke bidrar til økt utlaking av organiske forbindelser fra deponert avgang. Men man kan ikke helt utelukke at det kan finne sted en beskjeden utlaking av polyDADMAC fra deponert masse.

PolyDADMAC vil hverken bioakkumulere eller være giftig for økosystemet i fjorden i de konsentrasjonene og mengder som kan være aktuelle. Hverken akutt eller kronisk giftighet er påvist hos de artene som er testet ved normale brukskonsentrasjoner av polyDADMAC.

Resultatene viser at grov overskridelse av metningspunktet for polyDADMAC i avgangen gir tilstedeværelse av fritt og ureagert polyDADMAC i vannfasen og er i forsøk vist å ha en akutt-toksisk effekt på algevekst.

PolyDADMAC bundet i avgangsmasse er tungt nedbrytbart, ikke bioakkumulerbar og ikke toksisk ved de aktuelle doseringsmengder, med en margin på 30-100 ganger. Dannelse av nedbrytnings produkter skjer så sakte at ytterlige nedbrytning eller fortykning vil forhindre toksiske virkninger ved utslippspunktet. På dette grunnlaget konkluderer vi med at bruken av polyDADMAC i oppredningsprosessen har lav miljøpåvirkningsgrad og at det er miljømessig forsvarlig å fortsette å bruke dette kjemikaliet i prosessen.

5 BIBLIOGRAFI

Accepta LTD., 2004. *Sikkerhet datablad: Accepta 2058*, s.l.: s.n.

BASF, 2010. *LT 37, letter to Gestur Petturson, Ref. L107*. s.l., s.n.

Boethling, R. & Nabholz, J., 1997. *Environmental assessment of polymers under the U.S. Toxic Substances Control Act. Ecological Assessment of Polymers*, s.l.: s.n.

Cumming, J., Hawker, D., Chapman, H. & Nugent, K., 2011. The Fate of Polymeric Quaternary Ammonium Salts from Cosmetics in Wastewater Treatment Plants. *Water, Air, & Soil Pollution*, 216(1-4), pp. 441-450.

De Rosemond, S. & Liber, K., 2004. Wastewater treatment polymers identified as the toxic component of a diamond mine effluent. *environmental toxicology and chemistry*, 23(9), pp. 2234- 2242.

Drinking Water Inspectorate, 2011. *List of approved products for use in Public Water Supply in the United Kingdom*, s.l.: DWI.

ECHA, 2008. *Guidance on Information Requirements and Chemical Safety Assessment, Chapter R-11: PBT assessment (p 27)*, s.l.: s.n.

Jin, Q. & Yuejun, Z., 2007. research on the acute toxicity of dimethyldiallylammonium chloride and its homopolymer to golden carp. *Jingxi Huagong Bianjibu*.

Kemira, 2008. *Sikkerhet datablad: Superfloc C 594*, s.l.: s.n.

Liber, K., Weber, K. & Lévesque, C., 2005. Sublethal toxicity of two wastewater treatment polymers to lake trout fry. *Chemospher*, Volum 61, pp. 1123 - 1133.

Nalco, 1996. *Accident report to the US environmental protection agency*, s.l.: s.n.

Tramfloc Inc., 2003. *Sikkerhet datablad: Tramfloc 620, 720, 730 serien*, s.l.: s.n.

US EPA, 2009. Contaminant Information Sheets for the PCCL Chemicals Considered for CCL 3. p. 959 – 960 .

NIVA 2012, Overvåking av Bøkfjorden 2011 og giftighetstesting av gruvekjemikaliene Magnafloc LT 38 og Magnafloc 10.

NIVA, 2014, Gruveavgang i Bøkfjorden - utlekking og giftighetstesting av vannbehandlingskemikalier

SINTEF, 2014, Mikrobiell nedbryting av polyDADMAC bundet til avgangspartikler fra Sydvaranger gruve

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Braathen, Siw-Inger Enhetsleder: Braathen, Siw-Inger, tlf. 78977690	Dato: 14.08.2014 00:00
Arkivkode: K2 - G64	Arkivsaksnr.: 14/1470
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for levekår	022/2014	22.09.2014
Kommunestyret	071/2014	24.09.2014

HØRING - PRESISERING AV GRENSEN FOR SENABORT

Vedlagte dokumenter:

Hoeringsbrev.pdf
Invitasjon til høring - presisering av grensen for senabort
hoeringsinstanser.pdf
Hoeringsnotat_senabort.pdf

Dokumenter i saken:

2014010890 INVITASJON TIL HØRING - PRESISERING AV GRENSEN FOR
SENABORT

Kort sammendrag:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt til høring forslag til endringer i abortforskriften. Endringene skal presisere gjeldene yttergrense for når abort kan innvilges .

Det foreslås at det skal framg av forskriften at foster skal antas å være levedyktig etter utgangen av 22. svangerskapsuke.

Det foreslås også presiseringer i forskriften som skal tydeliggjøre at medlemmer og varamedlemmer i primærnemdene skal være faste.

Faktiske opplysninger:

Bakgrunn for forslaget:

Den sentrale abortklagenemnda hadde innvilget abort etter 22. svangerskapsuke.

Helse og omsorgsdepartementet nedsatte en uavhengig, faglig ekspertgruppe som skulle gjennomgå regelverk og praksis. Flertallet foreslo at det bør gå fram av abortforskriften at levedyktighet uansett inntreffer når fosteret er 22. fullgatte svangerskapsuker.

Sammensetning av primærnemdene:

Departementet ser det nødvendig med forskriftesendring for å sikre at det oppnevnes faste medlemmer og varamedlemmer i primærnemdene.

Forslag til endringer i abortforskriften:

§ 18 skal lyde:

Tillatelse til svangerskapsavbrudd kan ikke gis dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, jf. abortloven § 2 sjette ledd i.f. Et foster skal antas å være levedyktig dersom det ville vært i stand til å overleve utenfor mors liv på det tidspunkt et eventuelt avbrudd ville vært utført. Ved vurderingen skal det tas hensyn til eksisterende muligheter for behandling etter forløsning. Dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker og 6 dager).

§ 11 andre ledd skal lyde:

Nemnda skal bestå av to leger. Det ene faste medlemmet skal være lege ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det andre faste medlemmet oppnevnes av fylkesmannen og må ikke være tilsatt ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det skal oppnevnes minst to varamedlemmer med tilsvarende kvalifikasjoner. Fylkesmannen oppnevner et av varamedlemmene.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres

ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Forslaget vil ikke ha administrative og økonomiske konsekvenser av betydning.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Sør-Varanger kommunestyre slutter seg til forslag til endring i abortforskriften.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Høringsinstanser i henhold til vedlagte liste

Deres ref

Vår ref

Dato

14/2375-

27.05.2014

Høring - presisering av grensen for senabort

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i abortforskriften. Endringene skal presisere gjeldende yttergrense for når abort kan innvilges ved vurdering av fosterets levedyktighet. Det foreslås at det fremgår av forskriften at foster skal antas å være levedyktig etter utgangen av 22. svangerskapsuke.

Presiseringen av 22-ukers grensen endrer ikke gjeldende unntak om at abort kan innvilges dersom fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller dersom svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinners liv eller helse. Forslaget tar også høyde for at grensen for når et foster anses som levedyktig vil kunne inntre tidligere enn ved utgangen av 22. svangerskapsuke som bl.a. følge av den medisinske og teknologiske utviklingen.

Det foreslås også presiseringer i forskriften som skal tydeliggjøre at medlemmer og varamedlemmer i primærnemndene skal være faste.

Vi ber om høringsinstansenes syn på forslaget innen **onsdag 1. oktober 2014**.

Høringsuttalelsene sendes fortrinnsvis elektronisk til postmottak@hod.dep.no eller per post til Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.

Høringsnotatet er lagt ut på departementets nettside på adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904> Spørsmål til forslagene kan rettes til fagdirektør Tjaarke Hopen på e-post tjh@hod.dep.no eller telefon 22 24 87 19.

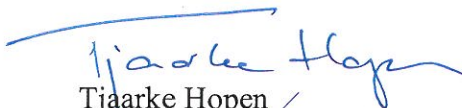
Vi ber høringsinstansene vurdere om høringsnotatet bør forelegges eventuelle underliggende organer.

Institusjoner og andre som ikke står oppført på høringslisten, kan også gi høringsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Kari Sønderland

Kari Sønderland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Tjaarke Hopen
fagdirektør

Vedlegg: 2

Fra: Postmottak HOD

Sendt: 27.05.2014

Til: Namsos kommune (postmottak@namsos.kommune.no); Namsskogan kommune (postmottak@namsskogan.kommune.no); Nannestad kommune (postmottak@nannestad.kommune.no); Narvik kommune (postmottak@narvik.kommune.no); Naustdalkommune (postmottak@naustdal.kommune.no); Nedre Eiker kommune (post@nedre-eiker.kommune.no); Nes kommune (Akershus) (postmottak@nes-ak.kommune.no); Nes kommune (Buskerud) (postmottak@nes-bu.kommune.no); Nesna kommune (postmottak@nesna.kommune.no); Nesodden kommune (postmottak@nesodden.kommune.no); Nesseby kommune (postmottak@nesseby.kommune.no); Nettet kommune (postmottak@nesset.kommune.no); Nissedal kommune (info@nissedal.kommune.no); Nittedal kommune (postmottak@nittedal.kommune.no); Nome kommune (postmottak@nome.kommune.no); Nord-Aurdal kommune (nak@nord-auerdal.kommune.no); Norddal kommune (post@norddal.kommune.no); Nord-Fron kommune (postmottak@nord-fron.kommune.no); Nordkapp kommune (postmottak@nordkapp.kommune.no); Nord-Odal kommune (postmottak@nord-odal.kommune.no); Nordre Land kommune (postmottak@nordre-land.kommune.no); Nordreisa kommune (postmottak@nordreisa.kommune.no); Noreog Uvdal kommune (postmottak@nore-og-uvdal.kommune.no); Notodden kommune (postmottak@notodden.kommune.no); Nærøy kommune (postmottak@naroy.kommune.no); Nøtterøy kommune (postmottak@notteroy.kommune.no); Odda kommune (epost@odda.kommune.no); Oppdal kommune (post@oppdal.kommune.no); Oppegård kommune (postmottak@oppegard.kommune.no); Orkdal kommune (postmottak@orkdal.kommune.no); Os kommune (1) (postmottak@os-ho.kommune.no); Oskommune (postmottak@os.kommune.no); Osenkommune (postmottak@fosen.net); Oslo kommune (postmottak@oslo.kommune.no); Osterøy kommune (post@osteroy.kommune.no); Overhalla kommune (postmottak@overhalla.kommune.no); Porsanger kommune (postmottak@porsanger.kommune.no); Porsgrunn kommune (postmottak@porsgrunn.kommune.no); Radøy kommune (postmottak@radoy.kommune.no); Rakkestad kommune (postmottak@rakkestad.kommune.no); Ranakommune (postmottak@rana.kommune.no); Randaberg kommune (post@randaberg.kommune.no); Rauma kommune (post@rauma.kommune.no); Re kommune (postmottak@re.kommune.no); Rendalen kommune (postmottak@rendalen.kommune.no); Rennebukommune (postmottak@rennebu.kommune.no); Rennesøy kommune (post@rennesoy.kommune.no); Rindal kommune (post@rindal.kommune.no); Ringebu kommune (post@ringebu.kommune.no); Ringerike kommune (postmottak@ringerike.kommune.no); Ringsaker kommune (postmottak@ringsaker.kommune.no); Rissa kommune (postmottak@rissa.kommune.no); Risør kommune (postmottak@risor.kommune.no); Roan kommune (post@roan.kommune.no); Rollag kommune (postmottak@rollag.kommune.no); Rygge kommune (postmottak@rygge.kommune.no); Rælingen kommune (postmottak@ralingen.kommune.no); Rødøy kommune (postmottak@rodoy.kommune.no); Rømskog kommune (postmottak@romskog.kommune.no); Rørros kommune (postmottak@roros.kommune.no); Røst kommune (postkasse@rost.kommune.no); Røyken kommune (postmottak@royken.kommune.no); Røyrvik kommune (postmottak@royrvik.kommune.no); Råde kommune (postmottak@rade.kommune.no); Salangen kommune (postmottak@salangen.kommune.no); Saltdalkommune (postmottak@saltdal.kommune.no); Samnanger kommune (adm@samnanger.kommune.no); Sande kommune (1) (sande.kommune@sande-mr.kommune.no); Sande kommune (postmottak@sande-ve.kommune.no); Sandefjord kommune (sentraladm@sandefjord.kommune.no); Sandnes kommune (postmottak.sentrala@sandnes.kommune.no); Sandøy kommune

(post@sandoy.kommune.no);Sarpsborg kommune (postmottak@sarpsborg.com);Sauda kommune (post@sauda.kommune.no);Sauherad kommune (postmottak@sauherad.kommune.no);Sel kommune (postmottak@sel.kommune.no);Selbu kommune (postmottak@selbu.kommune.no);Selje kommune (post@selje.kommune.no);Seljord kommune (post@seljord.kommune.no);Sigdal kommune (post@sigdal.kommune.no);Siljan kommune (postmottak@siljan.kommune.no);Sirdal kommune (post@sirdal.kommune.no);Skaun kommune (postmottak@skaun.kommune.no);Skedsmo kommune(skedsmo.kommune@skedsmo.kommune.no);Ski kommune (postmottak@ski.kommune.no);Skien kommune (skien.postmottak@skien.kommune.no);Skiptvet kommune(postmottak@skiptvet.kommune.no);Skjervøy kommune (post@skjervoy.kommune.no);Skjåk kommune (post@skjaak.kommune.no);Skodje kommune (postmottak@skodje.kommune.no);Skånland kommune (post@skanland.kommune.no);Smøla kommune (postmottak@smola.kommune.no);Snillfjord kommune(postmottak@snillfjord.kommune.no);Snåsa kommune (postmottak@snasa.kommune.no);Sogndal kommune(postmottak@sogndal.kommune.no);Sokndalkommune (postmottak@sokndal.kommune.no);Sola kommune (epost@sola.kommune.no);Solundkommune (post@solund.kommune.no);Songdalenkommune (postmottak@songdalen.kommune.no);Sortland kommune (postmottak@sortland.kommune.no);Spydeberg kommune(post@spydeberg.kommune.no);Stange kommune(post@stange.kommune.no);Stavanger kommune(postmottak@stavanger.kommune.no);Steigen kommune (postmottak@steigen.kommune.no);Steinkjer kommune(postmottak@steinkjer.kommune.no);Stjørdal kommune (postmottak@stjordal.kommune.no);Stokke kommune(postmottak@stokke.kommune.no);Stordkommune (post@stord.kommune.no);Stordal kommune(postmottak@stordal.kommune.no);Stor-Elvdal kommune (postmottak@stor-elvdal.kommune.no);Storfjord kommune(post@storfjord.kommune.no);Strand kommune(postmottak@strand.kommune.no);Strandakommune (post@stranda.kommune.no);Stryn kommune(postmottak@stryn.kommune.no);Sula kommune(post@sula.kommune.no);Suldal kommune(postmottak@suldal.kommune.no);Sundkommune (postmottak@sund.kommune.no);Sunndalkommune (post@sunndal.kommune.no);Surnadalkommune (post@surnadal.kommune.no);Sveio kommune (postmottak@sveio.kommune.no);Svelvik kommune (postmottak@svelvik.kommune.no);Sykkulven kommune(postmottak@sykkylven.kommune.no);Søgne kommune (postmottak@sogne.kommune.no);Sømna kommune (post@somna.kommune.no);Søndre Land kommune (epost@sondre-land.kommune.no);Sør-Aurdal kommune (postmottak@sor-aurdal.kommune.no);Sørfold kommune (post@sorfold.kommune.no);Sør-Fron kommune (postmottak@sor-fron.kommune.no);Sør-Odal kommune (postmottak@sor-odal.kommune.no);Sørreisa kommune (postmottak@sorreisa.kommune.no);Sørum kommune (postmottak@sorum.kommune.no);Postmottak;Tanakommune (postmottak@tana.kommune.no);Timekommune (postmottak@time.kommune.no);Tingvoll kommune (postmottak@tingvoll.kommune.no);Tinn kommune (postmottak@tinn.kommune.no);Tjeldsund kommune (post@tjeldsund.kommune.no);Tjøme kommune (post@tjome.kommune.no);Tokke kommune (postmottak@tokke.kommune.no);Tolga kommune (postmottak@tolga.kommune.no);Torsken kommune(postmottak@torsken.kommune.no);Tranøy kommune (postmottak@tranoy.kommune.no);Tromsø kommune (postmottak@tromso.kommune.no);Trondheim kommune(postmottak@trondheim.kommune.no);Trysil kommune (postmottak@trysil.kommune.no);Træna kommune (post@trana.kommune.no);Trøgstad kommune (postmottak@trogstad.kommune.no);Tvedestrand kommune(postmottak@tvedestrand.kommune.no);Tydal kommune (postmottak@tydal.kommune.no);Tynset kommune (postmottak@tynset.kommune.no);Tysfjord kommune(postmottak@tysfjord.kommune.no);Tysneskommune (fsk@tysnes.kommune.no);Tysvær kommune (post@tysver.kommune.no);Tønsberg kommune (postmottak@tonsberg.kommune.no);Ullensaker kommune(postmottak@ullensaker.kommune.no);Ullensvang herad (postmottak@ullensvang.herad.no);Ulstein kommune(postmottak@ulstein.kommune.no);Ulvikherad (ulvik@ulvik.kommune.no);Utsira kommune(post@utsira.kommune.no);Vadsø kommune

(postmottak@vadso.kommune.no);Vaksdal kommune (post@vaksdal.kommune.no);Valle kommune (post@valle.kommune.no);Vang kommune (post@vang.kommune.no);Vanylven kommune (postmottak@vanylven.kommune.no);Vardø kommune (postmottak@vardo.kommune.no);Vefsn kommune (vkop@vefsn.kommune.no);Vega kommune (postkasse@vega.kommune.no);Vegårshei kommune (post@vegarshei.kommune.no);Vennesla kommune (epost@vennesla.kommune.no);Verdal kommune (postmottak@verdalen.kommune.no);Verran kommune(postkasse@verran.kommune.no);Vestbykommune (post@vestby.kommune.no);Vestfoldkommune (firmapost@vfk.no);Vestnes kommune(postmottak@vestnes.kommune.no);VestreSlidre kommune (post@vestre-slidre.kommune.no);Vestre Toten kommune(post@vestre-toten.kommune.no);Vestvågøy kommune (postmottak@vestvagoy.kommune.no);Vevelstadkommune (post@vevelstad.kommune.no);Vikkommune (post@vik.kommune.no);Vikna kommune(post@vikna.kommune.no);Vindafjord kommune(postmottak@vindafjord.kommune.no);Vinje kommune (postmottak@vinje.kommune.no);Volda kommune;Voss kommune(postmottak@voss.kommune.no);Værøy kommune (postmottak@varoy.kommune.no);Vågan kommune (postmottak@vagan.kommune.no);Vågsøy kommune (post@vagsoy.kommune.no);Vågå kommune (postmottak@vaga.kommune.no);Våler kommune (postmottak@vaaler-he.kommune.no);Våler kommune (postmottak@valer-of.kommune.no);Øksnes kommune (postmottak@oksnes.kommune.no);Ørland kommune (postmottak@orland.kommune.no);Ørskog kommune (post@orskog.kommune.no);Ørsta kommune (postmottak@orsta.kommune.no);Østre Toten kommune (postmottak@ostre-toten.kommune.no);Øvre Eiker kommune (post@ovre-eiker.kommune.no);Øyer kommune (postmottak@oyer.kommune.no);Øygarden kommune (postmottak@oygarden.kommune.no);Øystre Slidre kommune (post@oystre-slidre.kommune.no);Åfjord kommune (postmottak@afjord.kommune.no);Ål kommune (postmottak@aal.kommune.no);Ålesund kommune (postmottak@alesund.kommune.no);Åmli kommune (postmottak@amli.kommune.no);Åmot kommune (postmottak@amot.kommune.no);Årdal kommune (postmottak@ardal.kommune.no);Ås kommune (post@as.kommune.no);Åseral kommune (info@aseral.kommune.no);Åsnes kommune (post@asnes.kommune.no)

Kopi:

Emne: Invitasjon til høring - presisering av grensen for senabort

Invitasjon til høring: Presisering av grensen for senabort.

Høringsbrev og høringsnotat finner du på <<http://www.regjeringen.no/hod>> under Dokumenter - høringer.

Høringsfrist er onsdag 01. oktober 2014.

Denne meldingen er sendt til:

- Se egen liste

Med vennlig hilsen

Helse- og omsorgsdepartementet

postmottak@hod.dep.no <mailto:postmottak@dep.no>

For generelle henvendelser til Helse- og omsorgsdepartementet:

vennligst bruk adressen postmottak@hod.dep.no <mailto:postmottak@dep.no>

Akademikerne
Allmennlegeforeningen
AMATHEA Rådgivningstjeneste for gravide
Barneombudet
Bioteknologinemnda
Biskopene
Datatilsynet

Den norske advokatforening
Den Norske Jordmorforening
Den norske kirke

Den norske legeforening
Departementene
Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Foreningen for helsepersonells reservasjonsrett
Gatejuristen
Helsedirektoratet
Human-Etisk Forbund
Humanitsforbundet
Islamsk Råd Norge
Juristforbundet
JURK – Juridisk rådgivning for kvinner
Juss-Buss
Jussformidlingen i Bergen
Jusshjelpa i Nord-Norge
Kirkens Bymisjon
Kirkerådet
KS - Kommunenes Interesseorganisasjon Kvinnefronten
Kvinnegruppa Ottar
Landets fylkesmenn
Landets helseforetak
Landets høyskoler (m/helsefaglig utdanning)
Landets kommuner
Landets pasientombud
Landets regionale helseforetak
Landets universiteter
Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner
Landsgruppen av helsesøstre, NSF
LO - Landsorganisasjonen i Norge
Legeforeningens forskningsinstitutt
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillingssenteret
Menneskerettsalliansen
Menneskeverd
MiRA ressurscenter for innvandrere- og flyktningkvinner
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Norges kristelige legeforening
Norges Kvinne- og familieforbund
Norsk gynekologisk forening
NOVA – Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring
Norsk Kvinnesaksforening
Norsk Pasientforening
Norsk Psykologforening
Norsk senter for menneskerettigheter
Norsk sykepleierforbund
NHO - Næringslivets Hovedorganisasjon
Organisasjonen Voksne for Barn
Oslo katolske bispedømme
Rettspolitisk forening
Riksrevisjonen
Rådet for legeetikk
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
Sametinget
Senter for medisinsk etikk ved universitetet i Oslo
Sex og samfunn, Senter for ung seksualitet
Statens helsetilsyn
Stiftelsen Kirkeforskning - KIFO
Stiftelsen Menneskerettighetshuset
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
Sysselmannen på Svalbard
Tankesmien Skaperkraft
Tromsø stift
Trondheim stift
Unio
YS - Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

Høringsnotat

Forslag til endringer i abortforskriften.

Grensen for når abort kan innvilges ved vurdering av fosterets levedyktighet mv.

1 Hovedinnhold

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår endringer i forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (abortforskriften). Endringene forskriftsfester gjeldende yttergrense for når abort kan innvilges i forbindelse med vurdering av fosterets levedyktighet. Det skal framgå direkte av forskriften at foster skal antas å være levedyktig etter utgangen av 22. svangerskapsuke (medisinsk term: 21 uker+6 dager). Forskriftsendringen endrer ikke gjeldende unntak om at abort uansett kan innvilges dersom fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller dersom svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinnens liv eller helse.

Departementet foreslår også at det presiseres i forskrift at legen i primærnemnden som oppnevnes av sykehuset skal være fast medlem og at det skal oppnevnes minst to varamedlemmer i primærnemndene.

2 Bakgrunn for forslaget

Våren 2012 fant Helsedirektoratet det nødvendig å presisere innholdet i abortloven § 2 siste ledd og abortforskriften § 18 som forbyr abort når det er grunn til å tro at fosteret er levedyktig. Bakgrunnen var at den sentrale abortklagenemnda i enkelte tilfeller hadde innvilget abort etter 22. svangerskapsuke (21+6).

Direktoratet uttalte at grensen for sene aborter går ved fullgatte 22 uker (21+6). Etter dette kan abort bare innvilges dersom fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller dersom svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinnens liv eller helse.

Abortlovgivningen skal balansere kvinnens og fosterets rettsvern. Fosterets rettsvern øker jo lenger ut i svangerskapet det er kommet. Dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, vil heller ikke sterke sosiale grunner som for eksempel at graviditeten er et resultat av en kriminell handling, gi grunnlag for abort.

Helse- og omsorgsdepartementet ga våren 2012 Helsedirektoratet i oppdrag å nedsette en uavhengig, faglig ekspertgruppe som skulle gjennomgå regelverket og praksis knyttet til senaborter. Ekspertgruppen avga sin rapport 8. april 2013. Rapporten pekte bl.a. på at det er vanskelig for abortnemndene å gjøre en individuell vurdering av når det enkelte foster vil være levedyktig og avgjøre hva som er den øvre grensen for å innvilge abort i det enkelte tilfelle. Flertallet foreslo derfor at det bør gå frem av abortforskriften at levedyktighet uansett inntreffer når fosteret er 22. fullgatte svangerskapsuker (22+0). Et medlem foreslo at grensen skal gå ved utgangen av 21. uke.

Ekspertgruppen vurderte også saksbehandlingen i primærnemndene. Det ble avdekket variende kvalitet på saksbehandlingen og i noen tilfelle lovstridig praksis. Ekspertgruppen pekte blant annet på at enkelte sykehus ikke har oppnevnt medlemmer og faste varamedlemmer i primærnemnd og at bruk av varerepresentanter var omfattende.

3 Gjeldende rett

Abortloven § 2 regulerer adgangen til svangerskapsavbrudd. Før utgangen av tolvte svangerskapsuke er det kvinnen selv som tar avgjørelsen om svangerskapsavbrudd. Etter tolvte uke kan svangerskapsavbrudd skje dersom visse lovfestede vilkår er oppfylt. Avgjørelsen tas i slike tilfeller av en primærnemnd ved det enkelte sykehuset.

Et svangerskap kan ikke avbrytes etter utgangen av 18. svangerskapsuke, med mindre det er særlig tungtveiende grunner for det. Videre går det en absolutt grense for innvilgelse av abort ”når det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig.” I abortlovens forarbeider beskrives dette som tidspunktet ”da muligheten for at fosteret er levedyktig utenfor livmoren kan være tilstede” (Ot. prp. nr. 53 (1977-78) side 10).

Abortforskriften §18 regulerer nærmere når det er ”grunn til å anta at fosteret er levedyktig”. Det skal tas hensyn til om fosteret vil være levedyktig ved bruk av eksisterende muligheter for behandling. Ifølge merknaden til bestemmelsen, omfatter dette også intensivbehandling:

Dersom fosteret vil være i stand til å overleve med intensiv behandling, er det å anse som levedyktig.

Hvor grensen går for når et foster kan anses som ”levedyktig” vil endre seg i tråd med den medisinske og teknologiske utviklingen. Siden abortloven ble vedtatt i 1975, har grensen for levedyktighet flyttet seg fra 24-28 uker og nedover. I merknadene til abortforskriften § 18 uttales det at ”et foster normalt må ansees å være levedyktig rundt utgangen av 22. svangerskapsuke”. Som nevnt i punkt 2, ble abortgrensen ved 22. uke (21 +6) ytterligere presisert i Helsedirektoratets uttalelse våren 2012.

Grensen ved fullgatte 22 uker (21+6) gjelder ikke dersom fosteret har tilstander som er uforenelig med liv, eller dersom det er overhengende fare for mors liv eller helse, jf. abortloven § 10.

4 Forslag

4.1 Fosterets levedyktighet

Departementet slutter seg til forslaget fra ekspertgruppen om å forskriftsfeste fullgatte 22. svangerskapsuker (21+6) som en yttergrense for abort. Det må antas at fosteret kan være levedyktig fra fullgatte 22. svangerskapsuker (22+0), og det vil dermed ikke være tillatt med abortinngrep.

Departementet foreslår derfor endringer i abortforskriften § 18 som skal tydeliggjøre hva som skal til for at det er ”grunn til å anta at fosteret er levedyktig”, jf. abortloven § 2 siste ledd. Forskriften har hjemmel i abortloven § 12.

Det foreslås ett nytt siste punkt i abortforskriften § 18. Forslaget presiserer at dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker + 6 dager).

Departementet viser til at det er en mulighet for at foster etter utgangen av 22. svangerskapsuke (21+6) kan være levedyktig. Etter departementets vurdering tilsier formuleringen i abortloven § 2 siste ledd ”*grunn til å anta*” og hensynet til fosterets økende rettsvern at det ikke er grunnlag for å tillate abort dersom det kan være en mulighet for at fosteret er levedyktig. Dette er også uttalt i abortlovens forarbeider, se punkt 3 ovenfor.

I Sverige gis det i dag behandling til fostere som blir forløst ved 22-23 svangerskapsuker og studier viser en svært varierende overlevelsesrate for tidlig fødte i dette stadiet. Departementet legger til grunn at det finnes flere eksempler på at tidlig fødte etter fullgåtte 22. uker (21+6) er levedyktige ved hjelp av intensiv behandling.

Abort etter fullgåtte 22. uker (21+6) vil med andre ord innebære en mulighet for at fosteret er levedyktig og kan således ikke tillates. Fosteret skal i slike tilfeller ha full rettslig beskyttelse med mindre det er klare holdepunkter for at fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller det er overhengende fare for kvinnens liv og helse. Departementet finner grunn til å presisere dette i forskriften for å sikre at regelverket blir praktisert riktig av abortnemndene.

4.2 Sammensetning av primærnemndene

Departementet foreslår at det presiseres i abortforskriften § 11 andre ledd at medlemmet i primærnemnden som ”*skal være lege ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas*” skal være *fast medlem*. Videre bør forskriften fastsette at det skal oppnevnes *minst to* varamedlemmer for hver primære abortnemnd.

Det vises til ekspertgruppens rapport hvor det bl.a. fremgår at enkelte sykehus ikke hadde *formelt* oppnevnt medlemmer og varamedlemmer og at vararepresentanter ble brukt i omfattende grad. Etter departementets vurdering er det uheldig dersom medlemmer og varamedlemmer i primærnemndene kun oppnevnes ”ad hoc” i forbindelse med behandling av hver enkelt abortsak. Det er viktig at søknader om svangerskapsavbrudd behandles av faste medlemmer eller varamedlemmer som har opparbeidet seg en viss kunnskap og praksis i slike saker. Departementet ser det derfor nødvendig med forskriftsendringer for å sikre at det oppnevnes faste medlemmer og varamedlemmer i primærnemndene.

5 Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke ha administrative og økonomiske konsekvenser av betydning.

6 Forslag til endringer i abortforskriften

§ 18 skal lyde:

Tillatelse til svangerskapsavbrudd kan ikke gis dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, jf. abortloven § 2 sjette ledd i.f. Et foster skal antas å være levedyktig dersom det ville vært i stand til å overleve utenfor mors liv på det tidspunkt et eventuelt avbrudd ville vært utført. Ved vurderingen skal det tas hensyn til eksisterende muligheter for behandling etter forløsning. *Dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker og 6 dager).*

§ 11 andre ledd skal lyde:

Nemnda skal bestå av to leger. Det ene *faste medlemmet* skal være lege ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det andre *faste medlemmet* oppnevnes av fylkesmannen og må ikke være tilsatt ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det skal oppnevnes *minst to* varamedlemmer med tilsvarende kvalifikasjoner. *Fylkesmannen oppnevner et av varamedlemmene.*